

LAUPÄEV,
15. OKTOOBER
2011
HIND
0,64 EURO
(10 KROONI)
NR 118
(3165)

Lääne Elu

Autokaubad

**SAABUS MÜGILE
SUUR VALIK
TALVEREHVE**

Niine 19, Haapsalu • www.auto-service.ee

KORJANDUSPAKU SISU:

Jaani kiriku vana korjanduspakk tehti lahti.
Lk 3

MATSALU PARUNESS:

Hella von Hoyningen-Huene käis Matsalus sünnipäeva pidamas.
Lk 4-5

PARIMAD HOIDISED:

Taebala hoidistekonkursi võitjad koos retseptidega.
Lk 7

Üks kadunud meestest leitud

Reede pärastlõunal leiti Riguldist 30. septembril kaduma jäänud Martin Talvingu surnukeha.

Haapsalu politseijaoskonnale ülem Margus Kaldma ütles, et Hara lahest juhuslike inimeste leitud surnukeha vastab Martin Talvingu kirjeldusele.

Martin ja Jaak Talving jäid kadunuks 30. septembril teel Rohukülalt Hobulaiule.

Plaani kohaselt pidi täna jätkuma kadunute otsing. Kaldma sõnul aitab ühe kadunu leidmine otsinguid paremini kavandada.

Kaire Reiljan

„Meeste kodu” on viimaseini välja müüdud

Haapsalu kultuurikeskuses 1. novembril etenduva „Meeste kodu” piletid on välja müüdud juba kolm nädalat enne etendusepäeva.

„Selle nädala alguseks oli müüdud 500 piletit,” ütles kultuurikeskuse administraator Lii Kivirand. Rohkem rahvast saali ei mahu.

Nii tuubil täis etendust pole kultuurikeskus tükk aega näinud. Kui üsna hästi läks ka eelmine teatritükk, Endla „Esimesed suudlused”, siis täissaali see ikkagi ei toonud.

Ugala teatri „Meeste kodu” kohta ütles Kivirand, et paistab olevat menutükk: pileteid on ostetud Tallinnastki.

„Kõmu liigub ja kõik, kes on näinud, on jäänud rahule,” ütles Kivirand.

Haapsalu kultuurikeskuse direktor Gülnar Murumägi arvas, et uus, remonditud maja töötabki nii. „Ma loodan, et see muutub tavapäraseks. Teatri järele on nälg suur. Nüüd saame kutsuda ka häid tükkide, nii et kes sellele etendusele ei pääse, saab järgmisele,” ütles Murumägi.

Endla lavastuse „Mees, kes teadis ussisõnu” 30. novembri etendusele oli eile broneeritud juba 200 piletit, rääkis Kivirand.

Kaie Ilves

Haapsalu sallid on USAs Californias väljanäitusel

Haapsalus siinset käsitööd uurinud ameeriklane Nancy Bush korraldas Californias sellest näituse

Margus Välja
Los Angeles, California

USAs Californias San Francisco lahe ääres Berkeley's pitsi- ja tekstiilimuseumis on praegu esinduslik väljapanek Haapsalu sallidest ja eesti rahvuslikest koemustritest. Näituse nimi on „Eesti kootud pits”.

Näituse kuraator on Eestis tuntud Ameerika käsitöökoollitaja Nancy Bush. Välja pandud Eesti pitsid, sh arvukalt ehtsaid Haapsalu sulle on enamik pärit ta enda pitsikogust.

Fotodelt näeb näitusevaataja meie armastatud sallikudujaid koduses Haapsalu ümbruses läbi aastakümnete: lossimüüri ääres piltnikule poseerimas, puumaja õuel salli raamimas. Juures on asjatundlikud ja täpsed tekstid.

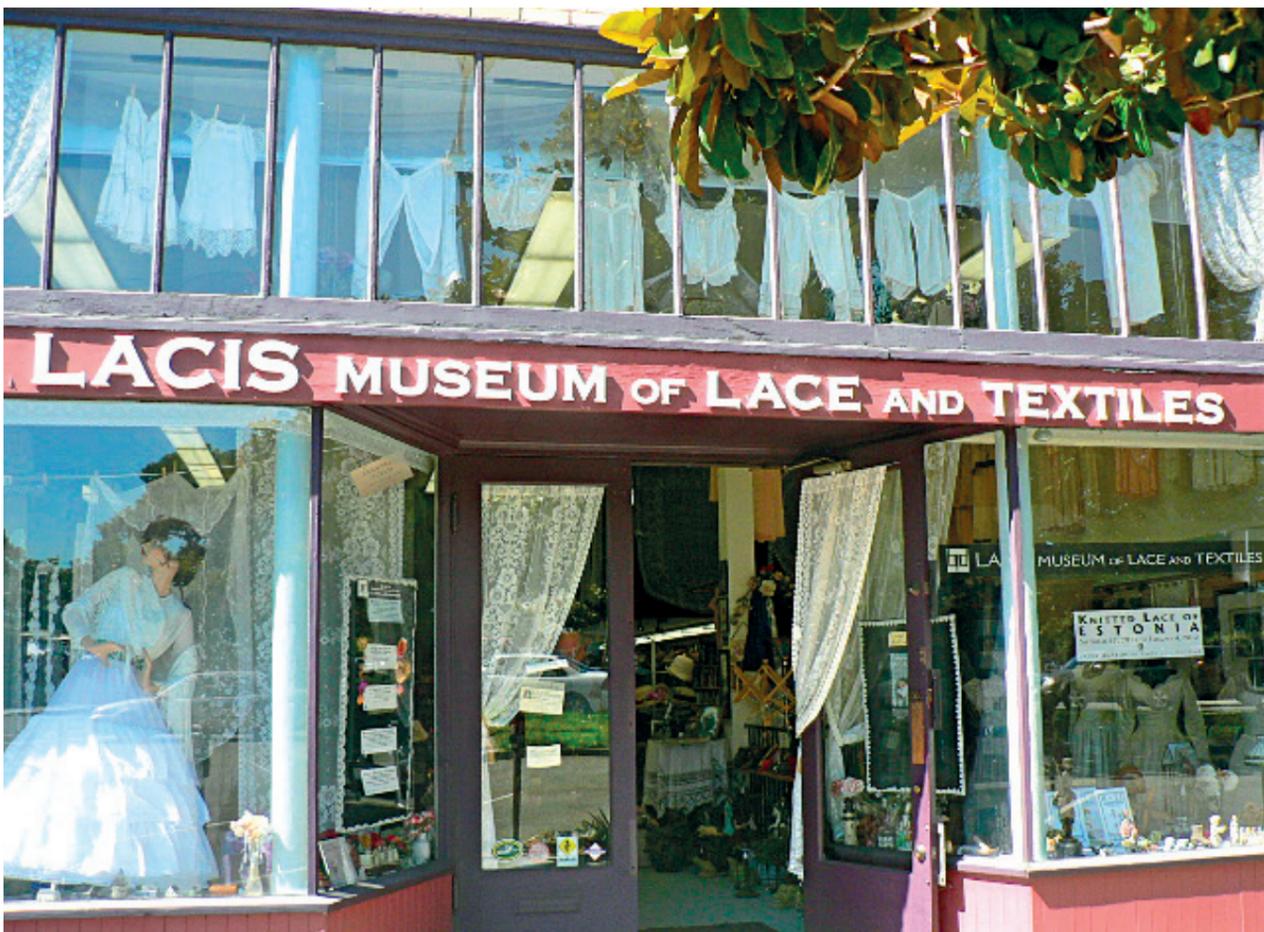
Nancy Bush (s 1951) on oma käsitööretkedel käinud maailma eri paigus. Haapsalus õppis ta vanadelt sallimeistritelt ise pitsilise koekirja tegemist, et seda hiljem teistele oma kodumaal USAs edasi anda. Ta on koostanud mitu eesti kudumeid tutvustavat ülevaateid.

Sall seob rahvaid ja kultuure

Juba 2002. a Haapsalus käies tunnistas Bush Lääne Elule, et tema kaugem eesmärk on kirjutada raamat Haapsalu rätikut. 2008 avaldaski ta USAs oma ülevaatliku raamatu eesti kootud pitsidest. See oli aasta varem, kui Eestis ilmus sallimeister Aime Edasi ja käsitööõpetaja Siiri Reimanni koostatud menukas teos „Haapsalu sall”. Nii nagu Eesti salliraamatust, on ka Bushi omast ilmunud uustrükk, praegune väljanne on saadaval koos tunniajalise DVD-plaadiga, kus õpetatakse Haapsalu salli kudumistehnikaid.

„Põhjaliku inimesena käis Nancy Bush enne neljaviisi suve Haapsalus, õppis meistrite juures sallikudumise tehnikat ja nippe, raamimist ja mustreid. Põhiõpetaja oli tal Linda Elgas,” kirjutas LE Nancy Bushi raamatu ilmumise puhul kolm aastat tagasi.

Kui nüüd 1. oktoobril Haapsalu salli muuseumis Rootsiturul ringil Ehte kunsti- ja käsitöökodas lõpetati kogu suve kest-

Berkeley pitsi- ja tekstiilimuseumis San Francisco lahe ääres Põhja-Californias on näitus „Eesti kootud pits”.

2 x JAAK TREIMAN

Muuseumi väljapanek annab ameeriklastele ülevaate Haapsalu sallist ja selle loojatest.

nud sallikudumise töötuba ja tähistati sallimuseumi 8. aastapäeva, tõdeti, et ameeriklane Nancy Bush on Haapsalu salli oma raamatu kaudu propageerinud üle maailma. Näi-

teks tänavu tuli Belgiast 16 naist Haapsallu ainult selleks, et sallikudumist õppida.

Berkeley pitsimuseum kasvab seitsme aasta eest välja pitsi- ja tekstiiliasjatundja

Kaethe ja tema mehe Jules Klioti 46 aastat tagasi loodud kunstikäsitöökeskusest Lacis.

Eesmärk on edendada käsitöö- ja tekstiilikunsti. Erilist rõhku pannakse teiste rahvaste näputöötraditsiooni tutvustamisele: uued tehnikad, mustriid, töövõtted ja -vahendid.

Haapsalu ja Berkeley võiksid sõbraks saada

Sisult ja eesmärgilt näib muuseum üsna sarnane Haapsalu sallimuseumi ja käsitöökojaga. Sünnib mõte, et need kaks sobiksid hästi koostööd tegema ja kummaltki õppima.

Praeguse väljapaneku kohta Berkeley pitsimuseumis ütles Nancy Bush, et talle on au neid armsaid esemeid näitusel huvilistega jagada. „Muuseumi rahvas on teinud imelist tööd Eesti ja Haapsalu tutvustamiseks ameeriklastele.”

Näituse avamisele 17. septembril oli tulnud ka kohalik-

ke San Francisco lahe ääres elavaid eestlasi, kellest mitugi oli selga pannud Eesti rahvarõivad.

Kui Utah' osariigis Salt Lake Citys elav Nancy Bush 2002. a Haapsalus käis, kirjutas LE, et Bush kihlus eesti käsitööga. Nüüdse Berkeley näituse puhul ütles ta, et on tõesti pühendunud Eesti käsitöötavade kaitsmisele ja hoidmisele ning on endiselt lummatud Eestis kuulnud lugudest ja omandatud käsitöötehnikatest.

Eesti aukonsul Los Angeleses Jaak Treiman ütles Nancy Bushile, et viimane on pälvinud kõigi eestlaste tänu inimeste teadlikkuse suurendamise eest laias maailmas me väikeseriigi ja rahva olemasolust ja aastasadu kestnud käsitöötavadele.

Näitus San Francisco lähedal Berkeley's on avatud 4. veebruarini. Sellest saab ülevaate ka Lacise muuseumi vörguleheküljel lacismuseum.org.

9 771406 1143004 ISSN 1406-1430

JUHTKIRI

Nancyle auraha

Ikka imelugu, kui järele mõelda. Kusagil juuteindiaanlaste hõimu järgi oma nime saanud Ameerika lääneosariigis elab üks ameeriklanna, Nancy Bush, kes juba teist aastakümnet tutvustab väsimatult Eestit, sh Haapsalut, nagu Lääne Elus on aeg-ajalt varem ja tänagi kirjutanud.

Nime Krentu all kirjutab üks veebipäeviku pidaja internetis, et tellis Bushi raamatu eesti rahvuskudumitest. Eesti naisele tundus esiti kummaline, et peab tellima USAst ameeriklanna kirjutatud raamatu eesti käsitööst. „Olles nüüd aga raamatuga tutvunud, leian, et mõnes mõttes on isegi hea, et mitte-eestlane on selle raamatu kirjutanud — ta näeb asju pisut teisiti ning tõelise ameeriklasena oskab ka meie käsitööd ülistada. Ükski eestlane tõenäoliselt nii vaimustunult meie käsitööst ei kirjutaks.”

Kõige jõulisemalt on Nancy Bush maailmas aastaid kuulutanud Haapsalu head nime ja siinset uhkust pitsrätikut. Eesti teenetemärkide seaduse § 11 lõige 1 ütleb, et **igaihel**, samuti **igal asutusel ja institutsioonil**, on õigus esitada Vabariigi Presidendile ettepanek teenetemärgi andmiseks. Tähtaeg on 1. november.

Liikvele kõik, kes tunnevad, et see Ameerika naine vääriliselt saab ettepanekut teenetemärgi andmiseks teha internetis president.ee leheküljel. See pole keerukas. Aega on paar nädalat, et jõuaks tulevaks iseseisvuspäevaks kätte, kui president peaks nii otsustama.

Margus Välja

TEISED LEHED

Otepää MK-etappi talvel 2013 ei tule

POSTIMEES. Kuus nädalat enne hooaja algust kogunedi FISi murdmaasuusatamise juhid, et arutada järgmise nelja hooaja võistluskalendrit. Muuhulgas otsustati, et Otepääl 2012/2013. aasta hooajal MK-etappi enam ei korraldata.

„Kuigi enamik võistluskalendrist kattub mullusega, siis tehti ka mõningaid muudatusi. 2012/2013. aasta hooajal tehakse esmakordselt detsembris MK-etapp ka Kanadas,” teatati uudises. „Tour de Ski raames tehakse etapp, ka Dario Cologna kodukohas Münstertalis.”

Otepääl on MK-etappe korraldatud 1999. hooajast alates. Mullu valmis Tehvandil ka uhke suusastaadion, mille maksumus oli 75 miljonit krooni.

2012. aasta Otepää MK-etapp peetakse 21.–22. jaanuaril. Kavas on ikka klassikasprint ning meestel 15 km klassikat ja naistel 10 km klassikat.

Põllumehed protestivad, ebavõrdsus jääb

MAALEHT. Baltimaade talupidajate protestidele ja tipp-poliitikute toetusele vaatamata ei paista Euroopa Liidu uues põllumajanduspoliitikas vanade ja uute liikmesmaade võrdset kohtlemist kusagilt.

Praeguse kava järgi ühtlustuvad otsetoetused Euroopa Liidu põllumehetele nii aeglaselt, et senine ebavõrdsus toetuste maksmisel nn uute ja vanade ELi riikide põllumehetele jääb püsima. Eesti eesmärk jõuda 90% ni ELi keskmisest täitub alles paarikümne aasta pärast. Aastaks 2020 on toetustega liigitatud võrdse kohtlemise poole vaid kolmandiku jagu.

Läänemeri mürgimeri

EESTI PÄEVALEHT. Kolmapäeval Helsingis avaldatud COHIBA projekti analüüsist selgub, et isegi töödeldud heitveega voolab Eestist Läänemerele palju pikajalgilise mõjuga väga ohtlikke aineid, mis võivad terveid liike välja suretada, muutes näiteks liigi kõik järeltulijad emasteks.

Koostanud Tarmo Õuemaa

LAUSELAEN

„Kallis õpetaja, kas tahad käia teatris, osta endale häid raamatuid, moekaid rõivaid? Kas oskad ka puhata: sanatoorium, tervisekeskus või turismireis — need käivad Sul ju üle jõu.”

Aasta õpetaja Mai Jõevee kutsub kolleegid Tallinna miitingule. (LE, 13. oktoober)

NÄDAL

2011

Väikevallad ei pea kaduma

Vabaihendused on head, aga ei asenda vallaasutusi, arutleb Neeme Suur. Kui vallaasutused kaovad, lähevad ka nende töötajad, kes praegu suuresti külaelu ülal hoiavad, mujale tööle.

Neeme Suur
Sotsiaaldemokraatlik erakond

Äsja valmis ja sai esitletud järjekordne valdade–linnade võimekuse analüüs. Regionaalminister, kommenteerides analüüsi tulemusi, rääkis 226 linnapeast ja vallavanemast ja volikogu esimehest nagu hädast ja õnnetusest, mis Eesti rahva rinda rõhub ja progressil jalus seisab. On see aga ikka nii?

Jätame korra kõrvale need juhtumid, kus vallajuhid üks on korruptant ja teine kasuuhne lurjus. Vaatame neid juhtumeid, kus vallavanem, volikogu esimees ja valla töötajad on oma valla patrioodid, töötavad 24 tundi päevas ja seitse päeva nädalas oma kandi ja inimeste hüvanguks. Mõtlemise nii, iga inimene nendest teeb oma tööd südamega. Miks ikkagi oleks kasulik kohaliku omavalitsust likvideerida? Kas selleks, et likvideerida kohalik initsiatiiv kohaliku valla kujul?

Palju räägitakse viimasel ajal vabaihendustest — et vabaihendused kannavadki kohaliku initsiatiivi ja identiteeti. Kannavadki. Aga kas nüüd on tulnud hetk, mil vabaihendused peaksid üle võtma kõik, mida vallamajas tehakse, peale selle ka pääste-teenistuse ja korraaitse? Maapiirkondades on asi nii, et suur osa aktiivseid kohalikke töötab kaugel ja tuleb koju vaid nädalavahetusteks.

Väikestes valdades kannavad kohaliku aktiivi tihtilugu just inimesed, kes töötavad valla asutustes — koolis, hooldekodus, raamatukogudes, rahvamajas. Vabaihendused võib tegutseda, vallamajas on aga kohaliku elu edendamise inimeste tööülesanne. Vabaihendused toetuvad tihtipeale oma-

valitsuse nõule, abile ja omarahastusele ning nii töötatakse käsikäes kohaliku elu edendades. Maavaldade likvideerimine arvude alusel, olgu siis igatsetud piiriks viis, kümme või kaksikümme viis tuhat elanikku, ei too kaasa muud kui kiirema ääremastumise.

Igal juhul on õigus valdade võimekuse analüüsi koostajatel, kui nad räägivad omavalitsuste erinevast suutlikkusest. Suuremad on tugevamad ja väiksemad nõrgemad. On jah nii. Millised järeldused sellest aga peaksid tegema otsustajad? Sisult ei ole asi ju arvudes ega edukuse edetabelites, vaid selles, kuidas me kasutame inimressurssi, mis meil on. Igal juhul on väikesed vallad kohapeal olemas ja tegelevad iga päev just selle kandi kohaliku elu küsimustega. Me ei tohi unustada, et valdadel on palju funktsioone ja kohalik omavalitsus ei seisne mitte ainult teenuste osutamises.

Teenuseid saab korraldada ka üle valdade piiri. On aga ka veel identiteedi kandmine, osalusdemokraatia tagamine, kaasamine, kohalike elanike tahte vormistamine ja väljendamine, kogukonna huvide esindamine ja kaitsmine ja palju muud. Vallad tee-

Kas nüüd on tulnud hetk, mil vabaihendused peaksid üle võtma kõik, mida vallamajas tehakse?

vad seda kõike seaduse ja seadusega tagatud rahastamisele toetudes. Kuidas siis ikkagi ületada vastuolu valdadele pandud ülesannete ja nende suutlikkuse vahel nii, et ei hävitataks head, mida kohalikud omavalitsused kätkevad?

Sellele küsimusele on vastus ja siin saan olla nõus regionaalministriga — see vastus on maakonna taseme tugevdamine. Mitte aga valdade sunnivõimulise liitumise, vaid maakondliku omavalitsuse loomise teel. Iga uus on ammu unustatud vana: maakondlikud omavalitsused olid sõjaeelse Eesti ajal, olid lühikest aega olemas ka taasiseseisvumise järgsel perioodil. Maakondlik omavalitsus saab liita maakonna potentsiaali ja teha seda valdade–linnade piiridesse ja erimeelsustesse takerdumata.

Maakondlik omavalitsus saaks korraldada neid töid ja tegemisi, mida ei ole mõistlik teha ühes omavalitsuses. Gümnaasiumivõrk, prügindus, keskkonnakaitse, planeerimine, ettevõtluse edendamine, maakorraldus, maakondlik kultuuritöö ja ülepiirilise sotsiaaltöö — loetelu on pikk. Maakonna taseme omavalitsus võiks näiteks välja kasvada omavalitsuste liidust.

Vastupidi levinud müüdile ei ole selleks raha juurde vaja. Osa funktsioone koos asjaomase rahastusega saab sinna tuua kohalikest valdadest — nagu see käib praegu omavalitsustest, osa saab tuua tagasi kesktasemelt ehk riigi tasemelt. Maavallad saavad aga alles jääda ja täita just neid ülesandeid, mis neile jõukohased on.

Vaestepakk seisis ligi sada aastat suletuna

Jaani kiriku mitusada aastat vana korjanduspaku sisu osutus oodatust igavamaks

Lehte Ilves
lehte@le.ee

Haapsalu Jaani kiriku altari lähedalt põrandast välja kaevatud vana korjanduspaku polnud keegi arvatavasti tsaarriaja lõpust avanud, selgus kolmapäeval, mil pakk Kanuti ennistuskogas lõpuks lahti muugiti.

Haapsalu Püha Johannese kogudus andis 18. sajandi lõpust pärit korjanduspaku ehk kiriku vaestekassa Kanuti ennistuskotta restaureerida. Tingimus oli, et koguduse esindaja on paku avamise juures.

Avamisel selgus, et kõige vanemad paku poetatud mündid on 1912. aasta kopikad, üks sõjaeelse Eesti aegne sent ja mõned Saksa okupatsiooni aegsed pennid. Oli ka Nõukogude-aegset paber raha ja münte ning uue aja Eesti kroone, Rootsi ja Soome raha.

Peale raha oli vaestepakku ka küünlajuppe ja sõjaeelse Eesti aegseid piletikontse.

„Kas need on pandud näitamiseks, et on annetatud, või oli neil mingi väärtus, neid sai ehk vahetada,“ oletas Salumäe.

Salumäe ütles, et kogudus püüab väärtuslikuma osa leiust mingil viisil eksponeerida.

Et pakk oli suletud kolme lukuga ja võtmeid koguduse õpetajal Tiit Salumäel ei olnud, kulus restauraatoril paar tundi tabaluku lahtimuukimiseks. Teised kaks lukku andsid restauraatorile ja lukuavajale Helmut Väljale

Tiit Salumäe on üle 30 aasta olnud Haapsalus kirikuõpetaja, aga selle vaestepaku sisu näeb ta esimest korda.

ARVO TARMULA

kergemalt alla. Lukkudest välja puudenud metallitükid järgi võis oletada, et neid on ennegi lahti muugitud. Meister ei osanud öelda, kas saab lukud töökorda seada. Oleneb, kui keerulised on võtmed.

Kolme lukuga rahakirstud näitavad kiriku finantsdiisipliini ja rahalugemise korda, sest kassale pääses ligi üksnes siis, kui kõik kolme võtme omanikud olid koos ja lugesid annetused üle.

Salumäe on Haapsalu kogudust teeninud üle 30 aasta, aga ta ei tea, et keegi oleks seda paku tema ajal avanud, ka võtmetest ei tea ta midagi.

Haapsalu korjanduspakk

on välja raiutud tammepakust, tal on sepistatud uks ja vitsad. Pärast restaureerimist pannakse pakk Jaani kiriku ukse kõrvale. Pakk võeti üles Jaani kiriku suureremondi ajal.

Vaestepaku restaureerimise eest maksab kogudus 300 ja muinsuskaitse 600 eurot.

Eesti kirikus on selliseid korjanduspakke vähe alles jäänud, koos muuseumidesse viidutega on neid ehk paarikümne ringis, selgitas Arho Tuhkru EELK konsistooriumist.

Läänemaal on sellised pakk säilinud Kullamaal ja Martnas, ütles muinsuskaitse peaspetsialist Tõnis Padu.

Metsküla on kogunud tuhat eurot

Kaks nädalat tagasi Metsküla kooli elektrisüsteemi vahetamiseks annetusi koguma hakanud Metsküla kultuuriühingu arvele on laekunud 1000 eurot.

„Annetusi tuleb iga päev juurde,“ ütles kultuuriühingu esimees Hellat Rumvolt. Annetatud summad jäävad vahemikku 10 eurost 200 euroni.

„Annetanud on lähem ümbruskond, aga on ka kaugemalt rahvast,“ rääkis Rumvolt.

Metsküla kultuuriühing ja lapsevanemad algatasid kooli toetuseks korjanduse seoses Lihula vallavalitsuse otsuse eel nõuga sulgeda tulevast sügisest Metsküla kool. Üheks põhjuseks nimetas vallavanem Riho Erismaa vajadust renoveerida kooli vananenud elektrisüsteemi, milleks ei ole vallal raha.

Elektrisüsteemi vahetuseks on vaja u 3500 eurot. Kool loodab, et saab juhtmed vahetada talvevaheajal.

Kui raha koguneb rohkem kui elektrisüsteemi jaoks tarvis, tehakse ülejäänud eest korda kooli tualettruumid.

Vallavalitsusega kavatsetakse sõlmida enne tööd alustamist leping, et kui kooli tegevus peaks lõpetatama enne, kui on selleks tõesti põhjust, maksab vald kultuuriühingule koolimaja remondiks kulunud raha tagasi.

Annetusi saab teha arvelduskontole 10220002671016 (Metsküla kultuuriühing).

Kaie Ilves

MIS JUHTUS?

Varastati vanametalli

13. oktoobril kella 15 paiku varastati Paliveres asutuse territooriumilt vanametalli. Sündmuskohal peeti kahtlustatavana kinni 25- ja 31aastane mees.

Haapsalu kriminaalpolitsei vanema Ahti Oleski sõnul olid mehed vanametalli autosse tõstnud, kuid polnud jõudnud seda ära viia, enne kui politseipatrull nad tabas.

Röövimine Haapsalus

11. oktoobril kella 21 paiku rööviti Haapsalus Kilti teel 56aastaselt mehelt nahktagi koos rahakotiga ja mobiiltelefon. Mees sai röövimise ajal vigi. Kahju on 465 eurot. Ahti Oleski sõnul ei saa uurimise huvides veel röövimise detaile avalikustada, kuid politseil on paar tööversiooni.

Kaire Reiljan

Muinsuskaitse tunnustas kooli, firmat ja ärimeest

Kaire Reiljan
kaire@le.ee

Ärimees Sulev Saareväli, Noarootsi gümnaasium ja restaureerimisfirma Roswood said muinsuskaitseametilt kiitavalt panuse eest muinsuskaitsealuste objektide säilitamisel.

Tänukirjad parimatele koostööpartneritele andis muinsuskaitseameti peainspektor Kalev Uustalu üle eilisel tänuüritusel.

Sulev Saarevälja tunnustab amet Haapsalu kirikute restaureerimise algatamise ja olulise majandusliku abi eest. Saareväli oli näiteks Haapsalu Jaani kiriku renoveerimise suurannetaja.

Läänemaa praost Tiit Salumäe ütles, et Saareväli väärib igal juhul tunnustust: „Tema panus on olnud mõõtmatu ja ega see [Jaani — toim.] kirik oleks praegu sellises seisus, kui Sulev poleks tulnud ega öelnud: teeme ära.“

Praost lisas, et Saarevälja panus oli ka moraalne: on vahe, kui kiriku remondivadusest ei räägi üksnes kirikuõpetaja, vaid seda teemat hoiab üleval ning linnajuhtide ja muinsuskaitsega suhtleb tuntud isik.

Muinsuskaitsealuste objektide omanike hulgas pälvis Noarootsi gümnaasium tunnustust sihikindla ja muinsus-

teadliku tegevuse eest kultuurimälestiste hoidmisel ja korramisel. Noarootsi gümnaasiumile kuulub Pürksi mõis oma kõrvalhoonete ja pargiga.

Kooli direktor Laine Belovas ütles, et alates Pürksi mõisahoone renoveerimisest õppehooneks 1995. aastal on nad kõikvõimalike projektide raha eest tasapisi korras- tanud mõisamaja ümbrust: korras- tanud parki, teinud puskkaevu ja pargivalgustuse, samuti renoveerinud kõrvalhooneid. Mõisa aidas avata- kes näiteks tuleval nädalal loodusinfokeskus.

Küsimusele, kas on keeruline olla kaitsealuse objekti omanik, vastas Belovas, et ühelt poolt on küll, sest peab arvestama mitmesuguste nõudmistega, teisalt aga mitte, sest alati on spetsialiste, kellelt nõu küsida ja kellelt abi saab.

Teostajatest tõstab muinsuskaitseamet esile Lihula mõisa peahoone uksi ja aknaid restaureerinud ja valmistanud Haapsalu restaureerimisfirmat Roswood.

Tunnustamiseks esitati maakondadest sadakond projekti, millest valis ekspertkomisjon 43.

Mullu sai tunnustuse Haapsalu linnavalitsus Promenaadi renoveerimise eest.

LÜHIDALT

Matsalu rahvuspark kuulab kohalike elanike arvamusi

Keskonnaamet korraldas sel nädalal kolm rahvakoosolekut, et kuulata ära kohalike inimeste ettepanekuid Matsalu rahvuspargi kaitsekorra kohta.

Et Matsalu rahvuspargi kaitse-eeskiri on vananenud ega ole enam kooskõlas vahepeal muutunud seadustega, valmistab keskkonnaamet ette uut eeskirja ja kaitsekorralduskava. Praegu käib uute alusdokumentide koostamine ja amet tahab kaasata ka kohalikud.

„Et juba eos ennetada probleeme,“ ütles kaitse planeerimise spetsialist Anni Kurisman keskkonnaametist.

Kurismani sõnul tehti koos-

olekuil Rõudes, Panga külas ja Penijõe hulk ettepanekuid, mis nüüd läbi töötatakse ja võimalust mööda arvesse võetakse. Inimesed soovisid näiteks, et ajalooliselt välja kujunenud ujumiskohtadele võiks olla ligipääs, tõi Kurisman ühe näite. Neis paigus viibimiseks peaks rahvuspargi valitsejal luba küsima, kuid tavaliselt seda ei tehta.

Kurisman mõnisk, et mõnes kohas on piirangud põhjendamatud ja uus eeskiri võiks neid leevendada.

Matsalu rahvuspargi valitseja on keskkonnaamet. Looduskaitsealast erineb rahvuspark selle poolest, et seal pööratakse tähelepanu ka inimsele ja pärandkultuurile.

Lehte Ilves

HAVI KESKUS

Havikeskus, Jaama 13 Haapsalu

www.havikeskus.ee

NÄDALA PAKKUMINE!

AL-KO hüdrauliline puulõhkuja 52cm, 5T **AL-KO** norm 310,90 **239.-** KOKKUHOID: 23%

AEG 12V akuvruvikeeraja + valgusti BS C2 **AEG** norm 170.- **69.-** KOKKUHOID: 59%

NB! KÕIK TEISED AEG TOOTED - 40%

KÕIK LILLESIBULAD - 50%

norm 2,10 **1.26** KOKKUHOID: 40%

BROS rotimürk 300g

Martna Põhikooli 175. aastapäeva pidulik tähistamine laupäeval, 29. oktoobril

Täpsem info Martna Põhikooli kodulehel või helistada 479 2620.

Paneks uue katuse? WWW.TOODE.EE

AS Toode, Lihula mnt 27, Haapsalu Tel 472 4901, 512 5543

Parunesside hingepaik: Matzalu

Hella von Hoyningen–Huene käis läinud nädalal Matsalus oma 86. sünnipäeva pidamas

Kaie Ilves
kaie@le.ee

Keemu sadamas on üks pink. Täiesti tavaline. Puust ja mere poole.

Kui juhuslikul möödakäijal oleks aega ja soovi, võiks ta korra seisatada, istet võtta ja nautida päikeseloojangut, kui juhtuks olema õige aeg.

Läinud nädalal võinuks seesama möödakäija, kui tal olnuks õnne, näha pingil istumas väikest punastes velvetpükstes vanadaami, kes vaatab merele, ja õlgu kehitada: kõle oktoobrituul pole väikestele vanadaamidele pingil istumiseks just parim kaaslane.

Kindlasti aga ei oskaks möödakäija hingepõhjaski kahtluta, et see väike vanadaam on Hella von Hoyningen–Huene, Matsalu viimase mõisniku Nikolai von Hoyningen–Huene lapselaps, kes on tulnud otse Stuttgartist Matsallu pidama oma 86. sünnipäeva. Ja et selle sama päikeseloojangu vahtimise pingi kinkis Hellale selleksamaks sünnipäevaks Matsalu külarahvas.

Kivi ja luksuspink

Matsalu küla elanik ja Hella von Hoyningen–Huene hea tuttav Kaja Lotman on mulle rääkinud, et kunagi ammu, kui Hella alles hakkas Matsalus käima, meeldis talle väga istuda Keemu muulil kivi peal ja vaadata taevast. Taevast on Eestis väga eriline.

Nii viisi istuski Hella von Hoyningen–Huene muudkui Keemu kivi peal ja talle hakkas järjest rohkem tunduma, et ei saa nii olla, et nii ilusas kohas on ainult kivi: seal lihtsalt peab olema pink. „Tol korral me siis korraldasime pingi,” on Kaja Lotman öelnud.

Läinud talvel aga läks pink kaduma: „Siis otsustasime Hellale sünnipäevaks uue pingi teha, nii et nüüd on siin jälle pink, kus istuda ja päikeseloojangut vaadata.”

Läinud pühapäeval oligi jälle üks suurem istumine, taeva ja lindude vaatamine. Hella von Hoyningen–Huene ütleb, et uue pingi peaks natuke rohkem mere poole liigutama, muidu on see liiga tee ääres, nii et igaüks võib istuda.

Kui ta on natuke rohkem vees, siis saab istuda ainult see, kes tahab vahtida vett ja taevast, mitte igaüks, mitte need, kes lõhuvad ja tassivad. „Kahju oleks, kui pink jälle kaduma läheks. See ei ole tavaline pink. See on luksuspink ja tõesti väga ilus asi,” ütleb Hella von Hoyningen–Huene oma tagasihoidlikul moel, tasasel häälel ja vaoshoitud toonil.

Istume Matsalu mõisa kõrval asuva Renate von der Pahleni kuuluva pisike aknaruuduli-

se maja külalistetoas kaetud lauaga. Renate satib portselani, küsib, kas kellelegi ehk hoopis tee asemel tassike kohvi, ja kaob kõõgi poole.

Oma Matsalus-käikudel peatub Hella von Hoyningen–Huene alati Renate pool. Renate mees Heinrich nimelt on Matsalu mõisniku Nikolai von Hoyningen–Huene lapselaps nagu Hellagi. Hella isa ja Renate ämm on vend ja õde. Kui Renate alles abiellus vonniksi, siis Hella on paruness.

Ajame juttu. „Te olete paruness?” — „Jah.” — „Mis see tähendab?” — „See nimi ja tiitel on mul olnud terve elu ja see tõttu ma ei tunne, et oleksin ülejäänud maailmast erinev.” — „Aga teised tunnevad?” — „Jah. Mõned ikka tunnevad.” — „Kas eestlased?” — „Jah. Eestlaste puhul ma tajun teistsugust suhtumist, Saksamaal mitte. Küllap on see kujunenud pika ajaloo jooksul, kui Saksa rüütlid ei saanud enam idast kaugemale kui Palestiinasse ja pidid hakkama vallutama maid Ida-Euroopas.

Eestlased elasid väga pikka aega sakslaste alluvuses, aga ei saa võrrelda nüüdisaega sellega, mis oli siis. Täpselt samamoodi allusid mõisnikele Saksa talupojad.

Eestis lihtsalt läks nii, et kõik talupojad olid eestlased, aga praegu on praegu. Vanad asjad jäetagu maha.”

Ometi ei saa tiitlist Matsalus üle ega ümber, selleks ei piisa minu ega Hella eluajast. Mind on kutsutud Hella kui parunessi juurde, Hella kui parunessi juurde olen ma tulnud ja Hella on paruness. Iga toll.

Tal on väikese vilka linnu säravad silmad, lühikesed hallid juuksed, ilmekad käed, millega ta žestikuleerib, ja kaval nägu, jalas punased velvetpüksid ja tutiga sussid, seljas triibuline sviiter ja väike karvane vest. Kaetud teelaua all Hella jalge ees norskab Renate koer Aramis, kes on niisugust tõugu, mida ei oska keegi maakeelde ümber panna.

Renate valab maalitud portselantassidesse Matsalu nurmenukkudest keedetud kuldset teed ja pakub kuldset sidrunivaabaga saksa keeksi, mida tuleb ette tõsta hõbetangidega ja süüa hõbekahvliga.

Renate von der Pahlen ise igatahes sööb nagu Lääne Elu fotograaf Arvo Tarmulagi. Mina ja Kaja Lotman sööme näpuga. Hella ei söö üldse. Võtab vaid lonksukese teed.

Väike pakike asju

Matsalus käis Hella von Hoyningen–Huene esimest korda 1994. aastal. Reisiks valmistudes pakkis ta kaasa vaid väikese pakikese asju teadmisega, et tal tuleb Ida-Euroopa

päräpõrgus looduskaitsealal Lihulast Matsallu minna jalgsi. Suur oli Hella üllatus, kui saabus teade, et talle tullakse auto-ga vastu.

Nii veetiski Hella von Hoyningen–Huene Matsalus 17 aastat tagasi imekauni nädala väga väheste asjadega.

Pärast seda algasid tema iga-aastased külaskäigud Matsallu, mõnikord paar, mõnikord üks kord aastas, nooremana alati ka 24. veebruaril, kui ta küll eesti keelt oskamata pidas iga kord varem ette valmistatud väikese eestikeelse kõne.

1999. aastal ostis Renate von der Pahlen Matsalu mõisa kõrval pool maja, kus Hella on sellest ajast saadik oma külaskäikudel peatunud. „Siis läks kergemaks,” ütleb Hella von Hoyningen–Huene. „Varem ei olnud mul kusagil olla.”

Hella püüab nüüdki vähemalt korra aastas Matsalus käia, kuigi vanust on juba omajagu ja Stuttgartist pääseb Eestisse ainult ümberistumisega Viinis, Prahast või Helsingis.

Kui Hella võtab sõit aega päeva, hommikul kell seitse istub ta Stuttgartis takso peale ja õhtul kell seitse Matsalus Renate auto pealt maha, siis isa Bennol võttis sõit neli päeva: päev Stuttgartist Stettinisse, sealt kaks päeva laevaga Tallinna ja päev Tallinnast Matsallu.

Kui kaua reisib vanaisa Matsalus Berliini, pole teada, aga sõiduks Matsalust Pärnusse või Haapsallu varusid vanaisa ja vanaema vähemalt nädala. „See oli väga tõsine sõit,” ütleb Hella.

Alati Matsalu Hella

Kuigi Hella von Hoyningen–Huene pole Matsalus sündinud, kasvanud ega seal 69 aastat vanuseni ka kordagi käinud, on teda Saksamaal alati kutsutud Matsalu Hellaks. „Ma olin Matsalu Hella juba siis, kui ma ei olnud veel Matsalus jalgagi maha saanud,” ütleb Hella.

Kunagistel baltisaksa suguvõsadel on senini kombeks üks teist kutsuda mõisanime järgi, nii et Hella on kogu aeg olnud Matsalu Hella.

Stuttgartis sündis Hella nii-öelda hariduspoliitilistel põhjustel. Nimelt oli Aleksander III keelanud anda Eesti alal haridust muus kui vene keeles, Nikolai von Hoyningen–Huene aga oli veendumusel, et tema pojad peavad just saksa keeles haritud saama.

Niisid saadeti kaks nooremat ja veel koolitamata poisikest Saksamaale tädi juurde kooli.

Päriselt tagasi Benno von Hoyningen–Huene sealt ei tulnudki. Vanaisa suri, vanaema põgenes revolutsiooni eest Saksamaale, lõpuks võttis Eesti riiki mõisa.

Pärast 1919. aastat jäi pool mõisamaja küll perekonnale, 1924. aastani üritati seda ka kuidagi pidada, aga loobuti. „Siis lõppes siin kõik,” ütleb Hella.

Mälestused muidugi jäid. „Matsalu oli meie perekonnas kogu aeg olemas,” räägib Hella. „Käituti, nagu elataks Matsalus.”

Hella Baierimaalt pärit ema Augusta, kellel polnud Matsalu ega Eestiga üldse vähimatki pistmist, kutsus alati pere eesti keeles lauda. „Palun sööma,” kordab Hella lapsepõlvkodust meelde jäänud sõnu.

Matsalu-teenikonna aga võttis Hella jalge alla samal põhjusel, miks tema hõimlane Renate von der Pahlengi: lugude pärast.

Kohta otsimas

Hella vanaisa Nikolai von Hoyningen–Huene ostis Matsalu mõisa 1867. aastal. „Mulle on räägitud, et see oli Matsalu mõisa kõige ilusam aeg,” ütleb Hella. „Jah, ajalugu kinnitab seda,” lisab Kaja Lotman.

Matsalu von Hoyningen–Huenedel sündis seitse last, Hella isa oli kuues. Õde-venda Agnes ja Benno ehk siis Renate ämm ja Hella isa olid oma lapsepõlvkodust nii palju ja nii ilusasti rääkinud, et selline koht lihtsalt tuli üles otsida.

Renate võttis 1998. aasta sügisel esimest korda Eestis olles Pärnust takso ja käskis Matsallu sõita, taksojuht punninud küll vastu ja jäänud Meelvas seisma, et tema enam edasi ei sõida, tehtagu, mis tahes, aga kus ta pääses, ja ostis aasta pärast mõisa kõrval pool maja.

Hella läks Saksamaal rõngastuskeskusesse. „Pärast 1990. aastat lootsin, et saan näha oma isa kodu,” ütleb Hella, kes teadis, et Matsalus asub rõngastuskeskus. Saksa rõngastuskeskuses öeldi, et teatakse küll seda kohta, ja anti tollase keskuse juhi Taivo Kastepõllu kontaktandmed. Hella kirjutas.

„Väga pika ja põhjaliku kirja,” ütleb Hella. Ja ootas tükk aega vastust. Lõpuks saabus napp sõnum, et Hella von Hoyningen–Huene on teretunud, teatagu saabumise aeg, Hella teatas, pakkis oma väikese pakikese ja sõitis Matsallu.

Augusta ja Benno lood

Kui Hella oli väike, siis palus ta ikka isa, et see jutustaks Matsalu-lugusid, ja isa jutustas. Jutustas ka ema Augusta, kes oli linnatüdruk. „Ta polnud üldse maal käinud ja Matsalust jäi talle kõik väga üksikasjalikult meelde, kuni selleni välja, kuidas ta hobuseid kartis. Vanaisa kasvatas Matsalus ja müüs hobuseid Preisi armeele,” räägib Hella.

Nikolai von Hoyningen–Huene Matsalu mõisnik al. 1867 1845–1914

Agnes von der Pahlen (sünd. Hoyningen–Huene)

Heinrich von Pahlen

Näiteks rääkis isa loo, kuidas ta poisikesena koos noorema vennaga võttis ette, püüdis mõisa tiigi pealt kinni nii palju parte, kui sai, ja tõi need mõisa külalistetuppa. Muidugi jätsid linnud vaipadele oma visiitkaardid, nii et tuli suur pahanu. Väike Hella omakorda leidis, et see oli tõesti õilis tegu: pardid tiigi pealt päästa ja viia majja.

Hella jutustab, et isa lapsea põnevaim ettevõtmine olnud koduõpetajaga lahel purjetamas käies laidudel Robinsoni mängida.

Sellele järgneb arutelu, kas Benno koduõpetaja oli ehk toosama Eduard Bornhöhe, kes Hella tädi Agnese preili von Mönnikhuseni raamatusse kirjutas, aga selgub, et ikka ei olnud. Oli üks teine. Agnes oli Bennost seitse aastat vanem.

Matsalu-lugusid oli nii palju ja need olid nii üksikasjalikud, et Hella arvas ennast Matsalut põhjalikult tundvat. „Kui ma kohale jõudsin, siis nägin, et oligi nii, nagu isa oli rääkinud,” ütleb Hella.

Oma esimesel Matsalus-käigul sõna otseses mõttes jooksis tollal 69aastane Hella von Hoyningen–Huene kõik isalt kuulud kohad läbi, sibas kohaliku mehe Jaan Veltmanni sabas, nii et võhm väljas.

„Jaan Veltmannil on väga pikad jalad, ta on üldse väga pikk mees, aga minul on lühikesed, ma olen ise ka väike,” räägib Hella ja kirjeldab, kuidas ta äärmiselt otsusekindlust ilmutades lasi jalgadel käia ja kinnitas endale: ma ei jää maha, ma ei anna alla, ma saan hakkama.

„Nüüd olen ma lõpuks nii vana, et ei pea enam kellelegi midagi tõestama,” ütleb Hella.

Küsin, mis on Matsalus kõige ilusam. Hella von Hoyningen–Huene mõtleb natuke, nagu otsiks sõnu. „Keemu,” ütleb ta lõpuks. „Vaade merele. Ja põldudele.”

Uurin, kas Matsalu inimesed on teistmoodi kui Stuttgarti inimesed. „Oo, jaa,” ütleb Hella. „Kuidas?” Hella mõtleb. „Lihtsad?” pakub Kaja Lotman. „Ei, ei, mitte lihtsad. Kindlasti mitte lihtsad,” vastab Hella ja lisab: „Ma arvan, et minu isa oli

Läinud nädalal võinuks juhuslik möödakäija, kui tal olnuks õnne, näha Keemu sadamas istumas väikest punastes velvetpükstes vanadaami, kes vaatab merele, ja õlgu kehitada: kõle oktoobrituul pole väikestele vanadaamidele pingil istumiseks just parim kaaslane.

ARVO TARMULA

Berta
von Hoyningen–Huene
(sünd Ungern–Sternberg)
1844–1924

Benno
von Hoyningen–Huene

Augusta
von der Hoyningen–Huene
(sünd Martin)

Renate von der Pahlen

Hella von Hoyningen–Huene
sünd 8. okt 1925

ka Matsalu inimene.” — „Mis-sugune siis?” — „Seda on väga raske kirjeldada, aga see on väga selgesti tunnetatav.”

Põlise stuttgartlasena arvab Hella von Hoyningen–Huene, et nii ehk naa poleks ta Matsalus elanud pidevalt. Ta on linnas kasvanud ja harjunud selle mugavustega.

Kui ka ajalugu poleks muutunud nii, nagu ta muutus, oleks ta nagunii käinud Matsalus aegajalt vaid külas. „Seda ma ju nüüd teengi,” nendib Stuttgartis 39 aastat tõlgi- ja kontoritööd teinud Hella ja lisab: „Seda ei taha ma küll enam kunagi teha.”

Peale Matsalu on Hellale tähtsaks saanud ka Karuse surrua-aed, kirik ja raudteejaam. Surrua-aeda on maetud Hella vana-isa ja vanaema.

Et perekonna traditsioon oli pühapäeviti kirikus käia, üritab seda Matsalus olles teha ka Hella. Paraku on kogudus väike ja kirikuüksed nii mõnelgi pühapäeval suletud. Siis tuleb tagasi tulla.

Raudteed vanaisa ja vanaema ajal kuidugi ei olnud, ei

ole ka nüüd, aga jaamahoone Hellale meeldib.

Eesti keeles oskab Hella peale „palun sööma” öelda ka „ma olen õnnelik”. Selle on ta Matsalus ära õppinud.

Et eesti keele „õ” võib murda iga sakslase keele, on ta seda väga palju harjutanud, kinnitab Renate von der Pahlen, kellel on Matsalu püsielanikuna eesti keele õpik köögikapi peal, ja eesti keele õ-dest teab ta nii mõndagi.

„Ütle,” ässitab Renate ja Hella ütlebki „ma olen õnnelik” peaaegu perfektse eesti õ-ga.

Mitut põlve lääne-eestlasena uurin Hella von Hoyningen–Huene käest üle, mis selles loo-

duses siis ikka nii väga ilusat on: üks võserik puha, pole korralikku metsagi.

„See on kõige tähtsam koht maailmas,” ütleb Hella.

Matsalusse esimest korda tulnud, tundis ta, et isegi selle maa muld on eriline, sest ta oli nii palju kuulnud sellest, kuidas vanaisa nägi vaeva ja muretsete põldude pärast, et need kannaksid vilja.

„Kui ma tulin ja nägin, kui mahajäetud on see koht, siis oli väga kummaline tunne. Meie perekond on 500 aastat olnud Eesti- ja Liivimaal. Sellest ajast on säilinud ürik, mille järgi said Hoyningen–Huened just siis Baltikumis maatüki, ja kui-

dagi on need 500 aastat vist soontesse jäänud,” räägib Hella. 2000. aastal pidasid Hoyningen–Huened Matsalus suguvõsa kokkutulekut.

Renate valab vahepeal jah-tunud teele tulist peale. Rüü-

pame tassid tühjaks ja otsustame minna Keemu sadamasse pinki vaatama.

Keemul on tuul nii tugev, et puhub või prillid eest ära. Kaja Lotman püüab Hellat kuidagi rohkem kinni nõõpida, aga väi-

ke vanadaam ei tee tuulest väljagi: tipsib sihikindlalt pingi juurde, istub, viskab jala üle põlve ja saadab meile pilgu, mille võiks ära raamida. Tarmula teebki pilti.

KESTVUSKROSS

Eesti MV 5. ja KV 6. etapp
Balti MV ja KV 7. etapp

Kiltsi lennuväljal 15. oktoobril
Esimene start kell 10 ja viimane start kell 14.30

Toetajad: Est–Trans, JanMar Moto, Kastani pood, Taebla auto, Läänemaa Veoautokeskus, Fixus, Tradilo, Redbull, Cramo, Mullo Transport, Bardahl, Stokker

Ruukki katus ja vihma-veesüsteem supersoodsalt

RUUKKI

Decorrey 6,66 €/m²
Vihmaveesüsteem -30%

KIIRUSTA! Pakkumine kehtib 2. septembrist kuni 31. oktoobrini.

KÜSI PAKKUMIST:

Ruukki Express
Nurme 2, Haapsalu
tel. 5347 7919
haapsalu@ruukkiexpress.com

www.ruukki.ee/kodu

Maaparanduse elav ajalugu

Vaike ja Paul Prikk on koos elanud 55 aastat, mõlemad on elus pidanud vaid üht ametit

Lehte Ilves
lehte@le.ee

Neljapäeval oli Paul ja Vaike Priki Põllu tänava kodus Haapsalu põhjust pidutseda, sest Paul sai 80 aastat vanaks. Samal päeval oli tal ka pulma-aastapäev, ta on abikaasa Vaikega koos elanud 55 aastat.

Paul Priki teavad üle Läänemaa ja eks mujalgi Eestis need, kel on olnud pistmist maaparandusega, sest nii nagu ta 1955 Saku maaparandustehnikumi lõpetas, nii ta selle ala peale ka jäi — 46 aastaks. Pensionile läks seitsmekümneselt 2001.

Alustas tehniku-hüdrolioriaatorina Kuivendussüsteemide Eksploataatsiooni Pärnu Territoriaalvalitsuse Haapsalu eksploataatsiooni jaoskonnas.

„Tema on eluaeg olnud tööinimene,” iseloomustas oma kunagist kolleegi põllumajandusameti Haapsalu osakonna juhataja Meida Mägi. „Juhatajad vahetusid, tema oli see, kes tööd tegi.”

Mägi sõnul pole Paul tahtnud kunagi silma paista, aga oma tööd on ta alati hästi teinud.

Kui 1966 asutati järjekordsel reorganiseerimisel Haapsalu maaparandusvalitsus, sai Paul Prikk selle asutuse peainseneriks. Kuigi sedagi asutust on mitu korda ümber tehtud ja nime muudetud, oli Paul Priki töö ikka üks ja seesama: maaparandusobjektide valimine, nende rahastamine, riigikontroll, eesvoolude (jõgede ja peakraavide) riigipoolse hoolduse korraldamine. Haapsalu alla kuulus ka Hiiumaa.

Läänemaal on rajatud 35 000 ha ja Hiiumaal üle 11 000 ha kuivendatud põllumaad. Meida Mägi sõnul on enamik praegusi põlde kuivendatud.

Tänapäeval enam uusi maid ei raadata, sest maaparandus käib Euroopa raha toel ja Euroopa uute põllumaade juurdetegemist ei soodusta. Küll aga saab raha vanade kuivendussüsteemide kordategemiseks ja käigushoidmiseks.

„Toetusetahtjaid on palju,” tunnistas Mägi. Pole imestada, sest suur osa kunagi kuivendatud maadest on kasutuses, aga et nad on kuivendatud 40–50 aastat tagasi — maaparanduse

55 aastat abielus Vaike ja Paul Prikk, üks 40 aastat ämmaemand, teine 46 aastat maaparandaja. ARVO TARMULA

hiilgeaeg oli 1970ndail —, vajavad paljud rekonstrueerimist.

Eesvoolud on ummistunud, suudmed setete all. Drenaaz saab aga toimida vaid siis, kui veel on kuskile minna. Kui eesvool ei toimi, jääb maa märjaks ja läheb raisku, kõneles Mägi.

Läänemaal on kõige rohkem maaparandust tehtud Kirbla ja Vanamõisa kandis, aga Kirbla OÜ juht, endine maaparandaja Toomas Laos oli Priki kurtunud, et maast jääb juba puudu.

Nõukogude ajal tehtigi suurfarmide ümber uut maad juur-

de, et jätkus lehmadele karja- ja heinamaid. Nigulas, kungise näidiskolhoosi Sõprus keskuse ümber laiuvad samuti endis-aegsed maaparandusobjektid.

13. oktoobril 1931 Läänemaal Võnnu vallas Kabrametsa külas kooliõpetaja perekonnas sündinud Paul Priki vanem vend Endel oli isa eeskujul kooliõpetaja, vanemas eas ka harastusajaloolane, kellest jäi maha hulk ajaloolist materjali ja kellel oli põnevaid teooriaid Läänemaa (muinas)ajaloo kohta. Paul tunnistas, et teda koolipapa amet ei tõmmanud.

Naise võttis Paul Prikk naaberkiulast ja pulmapäevaks sai Pauli 25. sünnipäev. „Oli 13. oktoober 1956, laupäevane päev,” mäletab Paul.

Abikaasa Vaikega on ta nüüd koos elanud 55 aastat. Neil on kaks poega, 6 lapselast ja 2 lapselapselast.

Abikaasa Vaikel oleks oma elust pajatada küll ja küll, sest tema on eluaegne ämmaemand, 40 aastat Haapsalu haiglas lapsi ilmale aidanud. Aga Urmas Otti parafraaseerides — see oleks juba hoopis teine jutt.

Taebla parim hoidis on lumemarmarjamoos

Möödunud nädalavahetusel selgitas žürii koosseisus Ülle Erman, Margit Tülp, Maiu Kallas ja Gregor Alton välja Taebla kultuurikeskuse parimad hoidised.

Võitjaks kuulutati „Lumemarmarjamoosi” autorid Aili Randmaa ja Anne Laur, kes saavad auhinnaks kümme kilo suhkrut.

Jagati ka üheksa eriauhinda. Enamik osalejaid oli Taebla vallast, aga ka Haapsalust ja Martna vallast. 20 autorit töid kokku 34 liiki hoidiseid.

Kõik kohaletulnud said näitusel osalenud hoidiseid maitsta. Näitus korraldati riikliku puu- ja köögivilja teavituskampaania puhul ning oli osa tervisliku toitumise nädalast Taebla vallas. Üritust toetas osaliselt Tervise Arengu Instituudi ja Lääne maavalitsuse terviseprojekt.

Peaauhind: „Lumemarmarjamoos”

Valmistajad: Aili Randmaa ja Anne Laur Martna põhi-koolist

1 kg peeti
1 kg alõtsat
1 kg suhkrut

Parim vürtsikas hoidis: „Jõkütsi”

Valmistaja: Võntküla Külaselts MTÜ (Milla Selja)
1 kg jõhvikaid keskmise suurusega küüslaugu-pesa
0,5 kg suhkrut noaotsatäis soola
0,5 tl tšillipipart
Purusta jõhvikad ja küüslauk, lisa ülejäänud ained. Keeda pool tundi vaikselt tulel hoole ja armastusega segades ja valmis ta ongi.

Parim soolane hoidis: „Paprika-tšilli letšo”

Valmistaja: Kristi Kivipuur
0,4 kg tomatit
0,5 kg paprikat
0,2 kg porrut või sibulat
1 kaun tšillipipart
1 tl suhkrut, soola ja äädikat
Kui soovid, võid panna õli. Kuumuta sibul, lisa kooritud tükeldatud tomatid, paprika ja tšilli. Keeda 20 minutit. Peale kogunenud vesi eemalda. Lisa suhkur, sool ja äädikas. Kuumuta veel 20–30 minutit ja pane kuumalt purki.

Parim magus hoidis: „Vitamiinipomm”

Valmistajad: Aili Randmaa ja Anne Laur Martna põhi-koolist
4 l kõrvitsat
1 l ebaküdooniaid
2,5 kg suhkrut

Eriauhind „Temaatilise maitse”: „Jõulumaitseline”

Valmistaja: Irina Turkina
Tehakse nagu ploommoomos, kuid juurde tuleks lisada paar kaneelipulka, 5–7 tk nelki, 3–4 aniisitähkest ning 3 cm jämedalt riivitud ingverijuurt. Keetmise ajal võib koos teiste vürtsidega juurde lisada ka kas ühe sidruni või apelsini riivitud koore. Keetmise lõpus lisada sidrunhape. Vürtsid võib keetmise ajal panna keedisesse marlisse

seotuna, et lõpus oleks kergem välja võtta.

Eriauhind „Uudne ja huvitav”: nätsukomm „Tikrimari”

Valmistaja: Leili Mutso
Küpsenud tikrid lõigata pooleks ja kuivatada kas dehüdraatoris või ahjus parajalt kuivaks ja nätskeks.

Keeta veest ja suhkrust siirup ning panna sinna kuivatatud tikrid, keeta paar minutit ja panna kuumalt purki.

Eriauhind „Lihne ja põnev”: „Õuna-mündimoos”

Valmistaja: Epp Klimenko
Keeta lihtsalt potitais õunamoosi. Kui moos on peaaegu valmis, lisada potti 5–6 piparmündioksa.

Keeta veel umbes 10 minutit. Eemaldada oksad ja panna moos purkidesse.

Eriauhind „Ilus hoidis”: „Seltis segasem ja nägusam”

Valmistaja: Ene Viilma

Kasutada võid kõiki köögivilju, mis peenral on. Porgandid pese korralikult, lõika neljaks ja pane paariks minutiks keema. Keeda ka ülejäänud köögiviljad eraldi umbes minuti (lillkapsas, uba, sibul, küüslauk jts). Keetmist ei vaja kurk ega tomat. Tomat torika tikuga paarist kohast läbi. Jaga köögiviljad purkidesse enam-vähem võrdselt, purgi põhja paar mustasõtralehte (annab maitset ja värvi) ja peale tilli ja/või peterselli (ka sinepiseemneid). Vala peale marinaad 3 l vee kohta 5 sl soola, 5 sl suhkrut ja 4 sl äädikat, mõni tera pipart ja kata kaanega.

Kuumuta purke 80 kraadi juures olenevalt purgi suuruselt 15–30 minutit. Seejärel sulge purgid õhukindlalt.

Eriauhind „Kõige ilusam purk”: „Marineeritud küüslauk ja...”

Valmistaja: Aigi Parded
1 klaas heledat veiniaädikat
1 tl soola
6 suurt küüslaugupead
½ klaasi vett
1 tl suhkrut
3–4 spl toiduõli
Küüslauguküüned eraldatavate üksteisest ja pannakse külma veega keema. Kui vesi keema tõuseb, võetakse nõu tulelt ja hoitakse mõni minut pliidi serval. Küüslaugud kooritakse ja kuumutatakse paar minutit veel keevas marinaadis. Siis lisatakse õli. Tõstetakse kohe purki, marinaadileem valatakse peale, purgid suletakse.

Eriauhind „Kodune retsept”: „Meeste salat”

Valmistaja: Anu Grahv
200–300 g kukeseeni (praetud)
5–6 sibulat
2–3 spl toiduõli
2 punast paprikat
5–6 tomatit
2–3 küüslauguküünt
1 spl soola
5–6 spl suhkrut
3 spl äädikat
2–3 tl purustatud pipart
natukene kaneeli

Ülle Erman
Taebla vallavanem

Läänlane võitis Maalehe konkursi

Maalehe hoidistekonkursi „Ise tehtud, hästi tehtud” teise koha võitis Lihulas sündinud, kasvunud ja koolis käinud Eliis Salm.

Teise koha vääriliseks tunnistasid hindajad Eliis Salmi õunamoosi tüümiani ja safraniga. Iseenda ja oma hoidiste kohta on Eliis Salm öelnud, et on noor hoidistaja, kes on kogunud tarkusi ema ja vanaema-de kõrvalt.

„Päris oma köögis askeldan ja hoidistan viimased paar aastat peamiselt eesmärgiga valmistada perele ja sõpradele jõululingitusi, millesse saan panna oma südame,” rääkis ta.

Hoidistamisel kasutab Eliis Salm peajasjalikult enda kasvatatud tooraineid, mida on ise külvanud, kastnud ja rohinud: „Siis maitseb teisiti!”

Hindajad ütlesid Eliis Salmi õunamoosi hinnates, et see annab tunnistust tõiast, et kõik, millele on pandud nimeks moos, ei pruugi üldse olla tavaline pudru või pannkoogi peale paneku keedus.

Eliis Salmi vürtsikat õunamoosi võiks lisada ka mõne liha juurde. Efektselt erkkollase värvuse annab Eliis Salmi õunamoosile india safran.

Kaie Ilves

Soffa

Posti 1, 90502 Haapsalu | 473 4000
www.soffa.ee | soffa@soffa.ee
E-N 12-23 | R-L 12-03 | P 12-17
Piljard, pokkeriklubi E & K, muusikaüritused R & L
Võimalus tellida peo-, pulma- ja peielaudu

Laupäeval, 22. oktoobril kl 21
Uno Kaupmees
Reedel, 11. novembril kl 23
Sublime-drum and bass.
DJ-d Moral Fibre, 3chO ja Bobe.

Laupäeval, 19. novembril kell 22
P.S. Troika. Pilet üritustele 2 €

Sauna Cupil mängisid ka olümpiamehed

Rudolf Lumiste sai palju kiidusõnu ja tunnustust järjekordse Sauna Cup korvpallturniiri korraldamise eest. Juba 13. korda peetud jõukatsumise osalised olid selles suhtes ühel meelel. Nii küllasõitnud lätlased, leedulased ja venelased kui ka eestlased ise.

Tänavu olid meesveteranid esimest korda jagatud kahte vanusegruppi: üle 35aastased ja üle 45aastased. Üldse osales 22 meeskonda.

Vanuseklassis 35+ võitis esikoha Puka Sokud, kelle ridades löid kaasa kunagised Eesti tippmängijad Andrus Renter, Toomas Liivak, Priit Lokotševski, Vallo Reinkort ja Priit Saaron. Teine koht läks Pärnu SK Paulusele. 3. koha matšis oli Haapsalu Saunaklubi vastane tugev Valga Welg, kelle ridades löid kaasa kolm Leedu korvpallikooli kasvandikku. Ka aastaid EstTransis mänginud haapsallane Mindaugas Pranckevicius oli sedapuhku valgalane, sest EstTrans löi kaasa vanemas grupis, aga meie keskmängija pole veel nii eakas.

Esimene poolaeg (mängitakse 2 x 12 minutit) oli tasavägine, kuid lõpuks pani Welg oma paremuse maksma 55 : 46.

Neljanda koha saanud Saunaklubi parimaks mängijaks

Mindaugas Pranckevicius

Urmus Sukles

Jaanus Getreu

tunnistati Jaanus Getreu. Lihula meeskond (parim mängija Gert Oosim) sai 10. koha, Haapsalu Pühapäevaklubi (parim Janno Viina) aga 12. koha.

Vanemate veteranide 45+ seas oli pingeline poolfinaal EstTransi ja Kaunase Podvanka vahel. Leedulased olid kõik Žalgirise kasvandikud, nimekamad 1992. aasta Barcelona OMi pronksmedali omanik Romanas Brazdauskis (tunnistati turniiri parimaks) ja 1996. aasta Atlanta OMi pronks Darius Lukminas.

Poolaja võitis Podvanka 29 : 25, kuid neli minutit enne lõpuvilet suutis Erkki Lass vabaviskest EstTransi 39 : 38 ette

Piret Hallik-Sass

viia. Lõpuvile tähistas siiski leedulaste võitu 47 : 43.

Esikohamatšis surus Podvanka Tallinna Cramo (keskmängija Harri Drell) kindlalt põlvili 63 : 40.

3. koha mängus kaotas EstTrans esimese poolaja Taurage (Leedu) vastu 24 : 26, kuid jätkas siis isukalt. Eriti hiilgas Urmus Sukles, kelle kaugvisked tabasid ridamisi. Sukles nimetatigi meeskonna parimaks. EstTrans võitis matši 52 : 36. Lihula (parim Rivo Raudkivi) jäi lõpuks 9. kohale.

Lihula naiskonnal ei õnnestunud ühtegi mängu võita, kuid ometi väärib nende osalemistahe kiidusõna. Sealset korvileu veab väsimatult Inga Rennit.

Naiste turniiril (12 naiskonda) saavutas esimest korda esikoha Rapla Sibatigu, kelle ridades mängis ka Haapsalus korvpallurina alustanud Piret Hallik-Sass. Teine oli Tallinna Sungate'i naiskond ja kolmas Tartu.

Turniiri õnnestumises oli oma osa ka kohtunikel. Väljakul pidasid korda Eesti teened kad vilemehed Ants Eek, Harri Nuka ja Mati Proos, samuti soomlane Ari Määnpää ning kohalikud õigustajad eesotsas Avo Rüngaga.

Aivo Paljasmaa

Linnaalgkool võõrustas projektipartnereid

Kaire Reiljan
kaire@le.ee

Haapsalu linna algkooli külastanud seitsme riigi õpetajad imestasid kõige rohkem selle üle, et meil on tüdrukutel ja poistel eraldi tööõpetuse ja kehalise kasvatuse tunnid.

Möödunud nädalal võõrustas Haapsalu linna algkool 21 välismaa õpetajat, kes on kaaslastel keskkonnaprojektis GREEN (ToGether foR a bEtter EnvironmeNt — Koos parema keskkonna eest).

Kahe aasta projektis osalevad Eesti kõrval Luksemburg, Türgi, Hispaania, Rumeenia, Bulgaaria, Tšehhi ja Küpros.

Eesti koordinaatori Merle Moumetsa sõnul on projekti kaks peamist märksõna taaskasutus ja energiasäästlikkus.

Igaks kuuks on teema, kuid mida täpsemalt iga kool teeb, on nende enda valida. Kogu tehtu kohta pannakse pildid ühisele kodulehele, kust projektikaaslastel saavad ideid ammutada või materjale koolitundideks.

Koos on tehtud projekti maskott, samuti on kokku pandud kümme reeglit keskkonna säästmiseks ja tõlgitud need osalejate emakeelde.

Haapsalu eestvedamisel valmib laste joonistustega laual kalender 2012–2013.

Ühiselt sünnib ka muinasjutt, kus iga kool kirjutab oma jupi. Merle Moumetsa sõnul on keskkonnateemalises muinasjutus igalt maalt üks tege-

lane ja rännatakse läbi kõik projektis osalevad riigid.

Iga osapool on teinud tutvustuse oma maa ja looduse kohta, millele lisandub sel õppeaastal ülevaade oma kodumaa ravimtaimedest.

Kuna projekti üks põhiteemasid on taaskasutus, valmistati taaskasutatud materjalist jõulukaardid. Sel õppeaastal valmistatakse taaskasutatavast materjalist kostüüme.

Tulemas on keskkonnaluule ja maastikukunsti teema. Viimase tarvis kasutatakse looduslikku materjali.

Haapsalu kohtumine oli projektis osalevatele õpetajatele neljas.

Merle Moumetsa sõnul erines Haapsalu programm selle poolest, et külalised said osaleda meie koolitundides või neid ise pidada.

Haapsalu linna algkooli direktor Malle Õiglas ütles, et külalised tõstsid esile koolis valitsevat rahu ja vaikust. Omamoodi elamus oli mujalt tulnuile õpetajate päeva tähistamine.

Seda tähistatakse ka teistes riikides, kuid mitte nii suurejooneliselt. „Tšehhid ütlesid, et neil tehakse õpetajate päeva puhul õpetajatele välja, kuid sellist kommet nagu meil, et õpilased annavad tunde, neil pole,“ selgitas Õiglas.

Seitsme riigi õpetajad olid vaimustuses Haapsalust ja eriti promenaadist. „Ütlesid, et nii väike linn ja nii palju põnevaid kohti ja lugusid,“ vahendas ta.

TASUTUD TEKST

Rannarootsi Keskus sai klientidelt parima hinnangu

Rannarootsi Keskus sai Haapsalu suuremate kaupluste võrdluses klientidelt kõige parema keskmise üldhinde, selgus septembrikuisest uuringust. Külastajad kiidavad keskuse ruumikust ja õhuküllust, puhtust ja mugavust.

Turu-uuringute ASi septembri alguses tehtud küsitluses sai Rannarootsi Keskuse klientidelt kõige parema hinnangu Haapsalu kaubamaja, Kastani kaupluse, Säästumarketi, Rimi ja teiste kaupluste ees. Kõige rohkem olid külastajad rahul keskuse turvalisuse, puhtuse ja sisekujundusega, eriti hinnati avarust, valgus- ja õhurohkust. Ohtralt öeldi häid sõnu parkimise kohta, tunnustavalt mainiti ka häid ratastooliga liikumise võimalusi ning rohkeid istumiskohti.

Kliendid olid rahul Rannarootsi Keskuse kaupluste rohkuse ja kompaktsusega. Öeldi, et keskus sobib Haapsallu, on meeldiv, moodne ja sõbralik. Kiideti nii Selveri kui ka kogu

keskuse häid kampaaniaid. Kõige parema hinnangu sai keskus kuni 30aastastelt noortelt, kelle ajaveetmist keskuses ka igati soodustada püütakse. Mõned külastajad avaldasid arvamust, et riide- ja jalatsivalik võiks olla veelgi suurem ning rohkem võiks olla lastekaupu. Mitmel korral nimetati vajadust apteegi järele.

„Me oleme uuringu tulemustega väga rahul,“ kommenteeris Rannarootsi Keskuse juhataja Kätlin Sasse. „Tore, et klientidele on meie töö korda läinud. Meie eesmärk on ikka olnud luua üks mõnus ja mugav keskus, kuhu kogu perega mõnusalt aega veetma ja sisseoste tegema tulla. Meile meeldib, et ka noored on keskuse omaks võtnud: keegi ei tule neid ära ajama, kui nad keskuses aega viidavad, istuvad pinkidel ning kasutavad tasuta WiFi. Juba sel aastal loodame kliente üllatada paari uue poe avamisega, nii et kaubavaliik peaks lähiajal mõnusalt suurenema.“

„Apteegi probleemist oleme täiesti teadlikud ja tegutseme aktiivselt, et sellele lahendust leida. Praeguses seaduses kehtib piirang, et maapiirkonnas ei ole võimalik avada uut apteeki juhul, kui lähemal kui 1 km on juba apteek. Ridala vallavalitsus esitas ravimiametile ettepaneku väljastada Rannarootsi Keskuse rohupole tege-

vusluba apteegiteenuse osutamiseks. Kahjuks oli ravimiameti vastus eitav,“ selgitas olukorda Kätlin Sasse, kes loodab, et apteeki keelav seadus peagi muudetakse.

Küsitlusele vastajad olid positiivsed keskuse seniste ettevõtmiste asjus ning sooviti veelgi enam üritusi ja kontserte. Selles tuleb Rannarootsi Keskus oma klientidele kahtlemata vastu ning esimene üritus ongi ees juba täna, laupäeval, 15. oktoobril, mil ostuõl saab Ithaka Maria ja tema bändi saatel südaõni möllata. Loomulikult on kauplustes erihinnad, toimuvad võistlusmängud, suur loos ja muudki.

Rannarootsi Keskus on Läänemaa suurim ning kvaliteetseim ostu- ja vabaajakeskus. Keskus asub Haapsalu ja Uuemõisa küla piiril ning on mugavalt ligipääsetav nii Haapsalu ja Uuemõisa inimestele kui ka teistele Läänemaa elanikele ning Hiiumaa külalistele.

Rannarootsi Keskuse eesmärk on pakkuda külastajatele mitmekülgset valikut kaupadest ja teenustest, kattes kõik olulisemad toodete ja teenuste kategooriad. Rannarootsi keskuse suurim rentnik on Selver.

Rannarootsi Keskuse kliendiuuringu tegi Turu-uuringute AS, küsitlused toimusid 5.–12. septembrini, vastas 200 külastajat.

Lehm Ljudmilla lastekas

Tekst Aidi Vallik
Pilt Ott

KES SEAL MAGAB AHJU TAGA?

KES MUL NORSKAB AHJU TAGA,
NIISUGUNE UNI PEAL,
ET EI ÖÖD, EI MÜTSI JAGA
UNENÄGUDE SEES SEAL?
KAS ON KARU TULNUD TUPPA?
OTSIND KOHTA REKKAMEES?
EI NAD OLE KÜSIND LUBA,
UKS ON LAHTI — KOHE SEES!
NÜÜD KÄIB MÜRIN AHJU TAGA,
NAGU ÄIKE LÄHENEKS,
KUST MA TEAKS KÜLL, KES SEAL MAGAB,
KUI JÄÄB JULGUST VÄHESEKS?

R I S T S Õ N A

polü- güünia 1000.	Vene lennuk	küla Saue vallas	laht Põhja- Eestis	üliraske vesinik	lambuke	liitium	planeet	E maadleja OM kuid	raske vesinik	keel Indias	siht- asutus	vallaline	priima	imaginaar- ühik	palu	riik Kau- kaasias
MTÜ kala				nire loks				kaevu osa Doonau lisajõgi						õpingu- raamat kunstnik		
pikkus- moot	end lavastaja vastne					V-Kreeka lauulik E näitleja					astu t. seriaal					
vaarvaar-			otse (murd) helliõoja					hunt erk					suur lind riietusesse			
metall- plaadike					n.nimi E end ker- gejõus- tiklane				m.nimi linna Saksamaal					väävel sidesõna		
argoon		piiriküla autos- portlane				keelav eitus spordi- vahend						n.nimi helliõoja (n+n)				
vene m.nimi				lavastaja igavene				vehklemis- mõk rahvus Kaukaasias						rand P- Eestis tüütu putukas		
elektri- juhtivuse ühik	E riigi- vanem maa maja- pidamine					m.nimi 4x vok					SOS loodad					jõgi Kesk- Euroopas
meedia- asutus			keemiline ühend veetus				kepi poisinimi						m.nimi eal			
toitumis- piirang					...hing järjest tähed			jõgi Leningradi obl mõtted							500. näitleja	
Vene lennuk		vee oleku suigu				kirjanik õnnetus						sõnajalg maletaja (n+n)				
mažoor				vahekord tahtmine				võiml. pedagoog						papüü- ruslaev kunstnik		
igauks	asula Austrias E näitleja				järved Eestis linn Inglismaal					suusataja tunde- meel					pianist, pedagoog	
saar liri meres			vastsed ... Marino			teisene rohi end jalgrattur							linn Gruusias alevik Harjumaal			
kirjanik (n+in)				jook protak- tiinium				end E korpallur 2x vok							50. antimon	
neoon		üks 7 venna- jood				mitte ilmsi tuhat						kirjanik (n+in) lämmastik				
oman				m.nimi				rahvusega seotud							baarium	

TV-NÄDAL

Esmaspäev

ETV kl 22.10 „Karachi“ (Prantsusmaa 2011), dokumentaal.
18 miljoni elanikuga Karachi ei uinu iial – tänavail käib vilgas elu varaste hommikutundideni. Linnamelu taga varitsevad surm ja õudus. Keegi ei usalda politseid ega riigivõimu, mustalt turult saab igaüks tulirelva hankida. Etnilised, poliitilised ja usukonfliktid, kuritegevus, salakaubavedu, korruptsioon, maffia arveteõiedused – „kokteil“, mis on ülimalt plahvatusohtlik. Karachi peetakse Talibani majanduslikuks toeks ja üheks rahastamisallikaks. Karachi sadam on aga üks suuremaid Aasia lõunaosas ja linn on ka Afganistani oopiumi transiidikeskus. Heroiinidoos maksab siin poole vähem kui Euroopas ja Karachi arvatakse olevat üle poole miljoni sõltlase. Arimehed teenivad muinasjutulisi summasid, rikkastes kvartalites peetakse ohjeldamatuid pidusid ja kinniste uste taga juuakse end maani täis, kuigi moslemiriigis on alkohol surmapatt. Naised võitlevad oma õiguste eest ja kõige söakamad julgevad supelrannas peale näo ka sääri näidata. Valdav osa linnaasukatest elab kirjeldamatus vaesuses ja kõigjal varitseb oht langeda juhusliku kuuli või enesetaputerroristi ohvriks.

Teisipäev

TV 3 kl 22.30 „Shaft“ (USA 2000).
New Yorgi politseidetektivi John Shaft läheb üksi missioonile, kus ta tahab kindlaks teha, et kindlustusfirma bossi rassistist poeg viidaks õigluse ette pärast mõrva. R: John Singleton. O: Vanessa Williams, Jeffrey Wright, Samuel L. Jackson, Christian Bale.

Kolmapäev

ETV kl 22.30 „Inimese mõõt“ (Eesti 2010), dokumentaal.
Dokumentaalfilm uurib, kas keskkonnakriis pole tegelikkuses mitte meie harjumuste, ootuste ja väärtuste kriis. Lugu ei räägi põuast ega üleujutustest ja tegelasteks ei ole poliitikud ega aktivistid. Film peegeldab harjumuspärase maailma lõppemise aimdust Manhattani alati pulseerivat tänavat; Tigrise jõe kaldal asuvas iidse Hasankyfis, mille ajalugu ulatub linnakultuuri algusaega, vanasse Mesopotaamiasse; Kambodža südames laiuv Tōnlé Sapi järve kaluriküla ja Freiburgi ultramoodsas ökolinnas Lõuna-Saksamaal Vaubanis. R: Marianne Körver.

Reede

TV 3 kl 22.30 „Delta Farce“ (USA 2007).
Möllukomöödia kolmest reservväelasest, kes satuvad Iraagi lahinguväljade asemel hoopis Mehhikosse. Terrorismivastasele missioonile saadetud semud visatakse kogemata lennukist vales kohas välja ja uskudes tööemeeli, et nad ongi Iraagis, hakkavad nad relvade tänaval korda majja lööma... R: C.B. Harding. O: Michael Rose, Glenn Morshower, Larry The Cable Guy, Christina Moore.

Laupäev

TV 3 kl 19.30 „Tülikas tita ja kolm idioti“ (USA 1994).
Kui ühte Chicago tuntud ja ülijõukasse perekonda sünnib kauaoodatud poisslaps, haistavad selle sündmuse abil võimalust suurt raha teha kolm käpardlikku kurikaela, kes otsustavad beebi rõvi- ja vanematelt seepeale kopsakat lunaraha nõuda. Plaani esimene osa — lapsereöv — lähebki kurjameel korda, kuid edasi võtavad lood vägagi hullu pöörde, sest pisibebe pääseb kogemata kombel põgenema ja valmistab kolmele suurele mehele kõvasti pea- ja muud laadi füüsilist valu, ükskõik kuhu äpardunud lapse-röövleid nende otsingud ka ei vii — olgu see koht siis loomaaed, park või igasuguseid ohtusid endas peitev ehitusplats. R: Patrick Read Johnson. O: Joe Pantoliano, Lara Flynn Boyle, Joe Mantegna, Sean Astin jt.

Pühapäev

Kanal 2 kl 23.05 „Arlington Road“ (USA 1999).
Haarav põnevusfilm mehest, kes satub hirmuäratava vandenõu jälile. Ülikooliprofessor Michael levestub, kui terroristid tapavad ta FBI agendina tööatanud naise. Michael kahtlustab, et tegelikult korraldas mõrva USA valitsus. Tema paanika süveneb, kui ta uued naabrid Oliver ja Cheryl hakkavad kahtlaselt käituma. Kas professor on haaranud paranoia või sepsitakse Arlington Roadil tööpoolest surmatoovat vandenõu? R: Mark Pellington. O: Jeff Bridges, Tim Robbins, Joan Cusack, Hope Davis, Robert Gossett, Mason Gamble, Spencer Treat Clark, Stanley Anderson.

KINOFILM

„Õuduste öö“

Haapsalu kultuurikeskuses 16.–18. oktoobril kell 19, pilet 2,55 eurot.

Abiturient Charlie Brewster on eluga rahul: ta liigub populaarsete õpilaste seltskonnas ning käib kooli kõige ihaldatuma tüdruku Amyga. Uued kaaslased on muutnud ta aga sedavõrd ülbeks, et ta on keeranud selja koguni oma primale sõbrale. Probleemid algavad päevast, mil saabub Jerry, Charlie uus naaber. Mees tundub esmalt olevat väga lahe tüüp, aga midagi on temas siiski imelikku. Sellest ei saa aru mitte keegi, kaasa arvatud Charlie ema. Olles pealtnäijaks jubedale vahejuhtumile, pole enam vähimatki kahtlust — Jerry on vampiir. Suutmata kedagi selles veenda ning saamata abi ka vampiirikütlina esinevalt Las Vegasest mustkunstnikult Peter Vincentilt, peab Charlie leidma ise viisi selle kolelise hävitamiseks. „Õuduste öö“ on 3D-ga võrreldav särtsakas uusversioon 1985. aasta armastatud õuduskomöödiast. Osades Colin Farrell, Anton Yelchin, Imogen Poots, David Tennant, Christopher Mintz-Plasse, Toni Collette, Dave Franco jt. Lavastas Craig Gillespie.

Alla 12a keelatud! Filmi pikkus: 1 t 46 min

E 17. okt

06.55 Terevisioon
 08.55 Oru valitseja
 09.45 Terevisioon 11.45 Illusmaa
 11.55 Sõida maale!
 12.40 Mida teie arvate?
 13.35 Tähtis aasta
 14.05 Loomasuu ei valeta*
 14.15 Parimpäev maitseelamus-
 teks 14.40 Minuscule
 14.50 Allo Allo! 15.20 Uued trikid
 16.10 Oru valitseja 17.00 AK
 17.10 Öhne 13 17.40 Sūdameasi
 18.30 AK 19.00 Ringvaade
 20.05 Osoon 20.35 Navi
 21.00 AK. Ilm. Sport
 21.39 Öpītee 21.40 Välīsilim
 22.10 Karachi
 23.20 Kennedyd
 00.00 Sūdameasi*
 00.50 Ringvaade
 02.00 ERR uudised

06.00 Punased roosid
 06.45 Multifilmid
 08.00 Reporter
 09.00 Sūdametukse
 10.00 Armastus või raha
 11.00 Kodus ja võõrsil
 11.25 Tantsud tähtedega
 13.25 Arapanija
 13.55 Lastega kodus
 14.25 Komissar Rex
 15.25 Punased roosid
 16.25 Armastus või raha
 17.25 Sūdametukse
 18.25 Kodus ja võõrsil
 19.00 Reporter
 20.00 Vōsareporter
 20.35 Saladused
 21.25 Meeleheitel koduperenai-
 sed 22.25 Jahtunud jälg
 23.25 Kaks ja pool meest
 23.55 Arapanija
 00.25 Ūlīsalajane
 01.20 Ameerika supermodell 11
 02.00 Kaks kanget Venemaal
 02.45 Eesti kõige–kōige
 03.10 Reporter
 04.00 Pehmed ja karvased
 04.25 Unelmate hotell—Lōuna-
 Aafrika

06.15 Multifilmid 07.30 Simpsonid
 07.50 Armastus vōidab
 08.50 Kirgedetorm
 09.50 Kodu keset linna
 10.20 Vaprad ja ilusad
 10.45 Top Shop 11.10 Simpsonid
 11.40 Tātte ja Matvere imeline
 ilmareis
 12.15 Kōik minu peikad
 13.10 Laulupealinn
 15.05 Vaprad ja ilusad
 15.30 Lena, mu elu armastus
 16.25 Armastus vōidab
 17.25 Kirgedetorm
 18.25 Tāna vōib!
 19.00 Seitsmesed uudised
 19.30 Kodu keset linna
 20.00 Rahaauk 21.00 CSI Miami
 22.00 Kūmnēsed uudised
 22.20 Muukija 22.30 Mf Bandi-
 did 00.55 CSI Miami
 01.50 Kahjutasu 02.35 Nukuma-
 ja 03.25 Rahaauk
 04.15 Lena, mu elu armastus
 05.00 Sūdamehāā: Alisa
 05.45 Seitsmesed uudised

07.10 Cedric* 07.20 Cedric*
 07.30 Minajaminu lemmikloom
 07.45 Looduselust* 08.10 Adiboo
 seiklused 08.20 Lastetuba
 08.35 Nukumäng 09.00 Ring-
 vaade 09.35 Sinead O'Connori
 kontsert Avo Sessioni festivalil
 10.34 ERR uudised 17.15 Piik
 Lōuna–Aafrika 18.00 Muumioru
 lood 18.20 Lammasshaun
 18.30 Lastetuba 18.45 Ajakom-
 pass 18.55 Siilipoiss Alfredi
 salapärased seiklused
 19.05 Cedric 19.20 AK (viipe-
 keeles) 19.30 AK (vk)
 20.00 Tāhelaev 21.15 Batareja
 intervjuu 21.30 Jūri Ūdi klubi
 22.20 Kaalul on rohkem kui elu
 23.15 Traali–vaali 23.45 Batareja
 00.19 ERR uudised

T 18. okt

06.55 Terevisioon
 08.55 Oru valitseja
 09.45 Terevisioon
 11.45 Illusmaa 11.55 Prillitoos
 12.45 Puutepunkt
 13.15 Ajavaod 13.45 Osoon
 14.15 Navi 14.40 Välīsilim
 15.10 Emad–4 lugu
 16.10 Oru valitseja 17.00 AK
 17.05 Öhne 13
 17.40 Sūdameasi 18.30 AK
 19.00 Ringvaade
 20.05 Vabariigi kodanikud
 21.00 AK. Ilm. Sport
 21.39 Öpītee 21.40 OP!
 22.10 Taevasina 22.55 ENSV
 23.25 Sūdameasi*
 00.15 Ringvaade
 01.24 ERR uudised

06.00 Punased roosid
 06.45 Multifilmid 08.00 Reporter
 09.00 Sūdametukse
 10.00 Armastus või raha
 11.00 Kodus ja võõrsil
 11.30 Vali mind!
 12.30 Vōsareporter
 13.05 Saladused
 13.55 Lastega kodus
 14.25 Komissar Rex
 15.25 Punased roosid
 16.25 Armastus või raha
 17.25 Sūdametukse
 18.25 Kodus ja võõrsil
 19.00 Reporter 20.00 Krimi
 20.30 NCIS Los Angeles
 21.30 Kalevipojad
 22.30 Mf Poolsumud
 00.30 Elajas
 01.25 Kaks ja pool meest
 01.45 Meeleheitel koduperenai-
 sed 02.30 Vōsareporter
 03.00 Reporter
 03.50 Ameerika supermodell 11
 04.30 Rosamunde Pilcher —
 Eriiline armastus

06.15 Multifilmid
 07.30 Simpsonid
 07.50 Armastus vōidab
 08.50 Kirgedetorm
 09.50 Kodu keset linna
 10.20 Vaprad ja ilusad
 10.45 Top Shop 11.10 Simpsonid
 11.40 Tāna vōib!
 12.15 Kōik minu peikad
 13.10 Rahaauk 14.10 CSI Miami
 15.05 Vaprad ja ilusad
 15.30 Lena, mu elu armastus
 16.25 Armastus vōidab
 17.25 Kirgedetorm
 18.25 Tāna vōib!
 19.00 Seitsmesed uudised
 19.30 Kodu keset linna
 20.00 Kaua vōib
 21.00 CSI New York
 22.00 Kūmnēsed uudised
 22.20 Muukija 22.30 Mf Shaft
 00.30 CSI Miami 01.25 Pāästjad
 02.20 Hulluarst 03.05 Kaua vōib
 03.50 Tāna vōib!
 04.15 Lena, mu elu armastus
 05.00 Sūdamehāā: Alisa
 05.45 Seitsmesed uudised

07.10 Cedric*
 07.20 Siilipoiss Alfredi salapāra-
 sed seiklused*
 07.35 Ajakompass 07.50 Lam-
 mas Shaun 07.55 Muumioru
 lood* 08.20 Lastetuba
 08.30 Traali–vaali 09.00 Ring-
 vaade 10.05 Kodukandilood
 10.52 ERR uudised
 17.00 Ajurūnnak 17.30 Nuku-
 māng* 18.00 Reporterhiir Marvi
 Hāmmē 18.25 Lammasshaun
 18.30 Lastetuba
 18.45 Pritsimees Saamuel
 18.55 Siilipoiss Alfredi salapāra-
 sed seiklused 19.05 Cedric
 19.20 AK (viipekeeles)
 19.30 AK (vk) 20.00 Pealtnāgija
 20.45 Eesti TOP 7 21.30 Inimke-
 ha–imeline maailm meis endas
 22.25 Pūramiidi tipus*
 22.55 Navi 23.15 Reis kaamera
 ja kalašnikoviga
 00.13 ERR uudised

K 19. okt

06.55 Terevisioon
 08.55 Oru valitseja
 09.45 Terevisioon
 11.45 OP! 12.15 Batareja
 12.45 Omavahel 12.50 Minuscule
 13.00 Riigikogufund. Otse-
 ūlekanne 14.00 Vabariigi
 kodanikud 14.55 Hajameelselt
 abielus 15.25 Sõida maale!
 16.10 Oru valitseja 17.00 AK
 17.10 Öhne 13
 17.40 Sūdameasi 18.30 AK
 19.00 Ringvaade
 20.05 Vabariigi kodanikud
 21.00 AK. Ilm. Sport
 21.39 Öpītee 21.40 Foorum
 22.30 Inimese mõõt
 23.30 Sūdameasi*
 00.20 Ringvaade
 01.25 Riigikogufund
 02.29 ERR uudised

06.00 Punased roosid
 06.45 Multifilmid 08.00 Reporter
 09.00 Sūdametukse
 10.00 Armastus või raha
 11.00 Kodus ja võõrsil
 11.30 Pilvede all
 12.30 Avameelselt
 13.00 Suurlotokolmapäev
 13.55 Lastega kodus
 14.25 Komissar Rex
 15.25 Punased roosid
 16.25 Armastus või raha
 17.25 Sūdametukse
 18.25 Kodus ja võõrsil
 19.00 Reporter
 20.00 Suurlotokolmapäev
 21.00 Avameelselt
 21.30 Pilvede all 22.30 Vahele-
 võtja 23.30 Ode Jackie
 00.05 Hawthorne
 01.00 NCIS Los Angeles
 01.45 Jahtunud jälg
 02.30 Rooli vōim 02.55 Krimi
 03.20 Reporter 04.10 Mf Serenity
 –pōgenemine uude maailma

06.15 Multifilmid 07.30 Simpsonid
 07.50 Armastus vōidab
 08.50 Kirgedetorm
 09.50 Kodu keset linna
 10.20 Vaprad ja ilusad
 10.45 Top Shop 11.10 Simpsonid
 11.40 Tāna vōib!
 12.15 Kōik minu peikad
 13.10 Kālimehed
 14.10 CSI New York
 15.05 Vaprad ja ilusad
 15.30 Lena, mu elu armastus
 16.25 Armastus vōidab
 17.25 Kirgedetorm
 18.25 Tāna
 vōib! 19.00 Seitsmesed uudised
 19.30 Kodu keset linna
 20.00 Elu veinimōisas
 21.00 Kondid 22.00 Kūmnēsed
 uudised 22.20 Muukija
 22.30 Top Gear 15
 23.30 Viimane hoiatus
 00.30 Heroes 01.20 Heroes
 02.10 Minu poisid 02.30 Minu
 poisid 02.55 Top Gear 15
 03.50 Tāna vōib!
 04.15 Lena, mu elu armastus
 05.00 Sūdamehāā: Alisa
 05.45 Seitsmesed uudised

07.10 Cedric* 07.20 Siilipoiss
 Alfredi salapārased seiklused*
 07.35 Pritsimees Saamuel*
 07.50 Lammasshaun
 07.55 Reporterhiir Marvi Hāmmē
 08.20 Lastetuba 08.30 Ajurūn-
 nak 09.00 Ringvaade
 10.05 Nipet–nāpet* 10.36 ERR
 uudised 17.00 Ajavaod
 17.30 Puutepunkt 18.00 Mōmmi
 ja aabits 18.20 Konnja sõbrad
 18.30 Lastetuba 18.45 Kisu Miisu
 enneolematud seiklused
 18.55 Garth ja Bev 19.05 Cedric
 19.20 AK (viipekeeles)
 19.30 AK (vk)
 20.00 Kōōgikodanikud
 20.30 Traali–vaali
 21.00 Lūhifilm Hingelt āra
 21.15 Lūhifilm Blues'n'soul
 21.30 Mf Armuroim
 23.10 Eesti TOP 7
 00.03 ERR uudised

N 20. okt

06.55 Terevisioon
 08.55 Oru valitseja
 09.45 Terevisioon 11.45 Pealt-
 nāgija 12.35 Inimese mõõt
 13.35 Foorum
 14.25 Ainult kōmmē aastat
 14.55 Tāhelaev 16.10 Oruvali-
 tseja 17.00 AK 17.10 Öhne 13
 17.40 Sūdameasi 18.30 AK
 19.00 Ringvaade
 20.05 Kahekōne
 21.00 AK. Ilm. Sport
 21.39 Öpītee 21.40 Kapital
 22.10 MI 22.40 Arvo Pärt. Neli
 sūmfooniat
 23.20 Sūdameasi*
 00.10 Ringvaade
 01.18 ERR uudised

06.00 Punased roosid
 06.45 Multifilmid 08.00 Reporter
 09.00 Sūdametukse
 10.00 Armastus või raha
 11.00 Kodus ja võõrsil
 11.30 Pilvede all
 12.30 Avameelselt
 13.00 Suurlotokolmapäev
 13.55 Lastega kodus
 14.25 Komissar Rex
 15.25 Punased roosid
 16.25 Armastus või raha
 17.25 Sūdametukse
 18.25 Kodus ja võõrsil
 19.00 Reporter
 20.00 Eestlane ja venelane
 20.30 Peremees otsib perenaist
 21.30 Kodutunne
 22.30 Mf Ohutu seks
 00.05 Mf Desperado
 01.55 Hawthorne
 02.40 Hooaeg 03.20 Reporter
 04.10 Kodusaade
 04.55 Kokasaade–Lusikas
 05.25 Saladused

06.15 Multifilmid 07.30 Simpsonid
 07.50 Armastus vōidab
 08.50 Kirgedetorm
 09.50 Kodu keset linna
 10.20 Vaprad ja ilusad
 10.45 Top Shop 11.10 Simpsonid
 11.40 Tāna vōib! 12.15 Kōik
 minu peikad 13.10 Elu veinimōi-
 sas 14.10 Kondid
 12.15 Kōik minu peikad
 13.10 Kālimehed
 14.10 CSI New York
 15.05 Vaprad ja ilusad
 15.30 Lena, mu elu armastus
 16.25 Armastus vōidab
 17.25 Kirgedetorm
 18.25 Tāna vōib!
 19.00 Seitsmesed uudised
 19.30 Kodu keset linna
 20.00 Kāttēmaksukontor
 21.00 Seks ja küla
 21.30 Kriminaalne
 22.00 Kūmnēsed uudised
 22.20 Muukija 22.30 Kolmeraud-
 ne 23.30 Selgeltnāgijate
 tuleproov 00.30 Dr House
 01.20 Kinominutid
 01.50 Meisterdetektīv Spencer
 02.35 Kāttēmaksukontor
 03.25 Seks ja küla
 03.50 Tāna vōib!
 04.15 Lena, mu elu armastus
 05.00 Sūdamehāā: Alisa
 05.45 Seitsmesed uudised

07.10 Cedric* 07.20 Garth ja
 Bev* 07.30 Kisu Miisu enneole-
 matud seiklused* 07.50 Konnja
 sõbrad* 07.55 Mōmmija aabits*
 08.20 Lastetuba 08.30 Kōōgiko-
 danikud 09.00 Ringvaade
 10.05 Eesti TOP 7
 10.49 ERR uudised
 17.05 Eesti aja lood
 17.30 Nipet–nāpet
 18.00 Kadekops
 18.30 Lastetuba 18.40 Inami
 19.05 Indiaanipoiss Yakari
 19.20 AK (viipekeeles)
 19.30 AK (vk) 20.00 Batareja
 20.30 Kapital 21.00 Tule metsa
 21.30 Seitsmesed Coutoure
 22.25 Mf Hingelt āra
 22.40 Mf Blues'n'soul
 22.55 Entourage
 23.20 Mf Armuroim
 01.06 ERR uudised

R 21. okt

06.55 Terevisioon
 08.55 Oru valitseja
 09.45 Terevisioon 11.45 Kahe-
 kōne 12.40 MI 13.10 Lillede vägi
 13.15 Ajalik ja ajatu 13.45 Projekt
 EI 14.15 Kapital 14.45 Pereelu
 15.15 ehh, uhhuduur
 15.40 Reisile minuga
 16.10 Oru valitseja 17.00 AK
 17.10 Öhne 13 17.40 Sūdameasi
 18.30 AK 19.00 Ringvaade
 19.35 Kōōgikodanikud
 20.05 Mida teie arvate?
 21.00 AK. Ilm. Sport
 21.39 Öpītee 21.40 Spioonid
 22.35 Vabaduselaul. Brainstorm
 23.05 Pealtnāgija
 23.55 Sūdameasi*
 00.45 Ringvaade
 01.22 ERR uudised

06.00 Punased roosid
 06.45 Multifilmid 08.00 Reporter
 09.00 Sūdametukse
 10.00 Armastus või raha
 11.00 Kodus ja võõrsil
 11.30 Peremees otsib perenaist
 12.30 Eestlane ja venelane
 13.00 Kodutunne
 13.55 Lastega kodus
 14.25 Komissar Rex
 15.25 Punased roosid
 16.25 Armastus või raha
 17.25 Sūdametukse
 18.25 Kodus ja võõrsil
 19.00 Reporter
 20.00 Eesti kõige–kōige
 20.30 Kaks kanget Venemaal
 21.30 Kelgukoerad
 22.30 Unustatud
 23.25 Mf Hirmude öö: Anakonda
 01.10 Mf Tulejoonel
 03.15 Reporter 04.05 Avameel-
 selt 04.30 Mf Poolsumud

06.15 Multifilmid 07.30 Simpsonid
 07.50 Armastus vōidab
 08.50 Kirgedetorm
 09.50 Kodu keset linna
 10.20 Vaprad ja ilusad
 10.45 Top Shop
 11.10 Simpsonid
 11.40 Tāna vōib!
 12.15 Kōik minu peikad
 13.10 Kāttēmaksukontor
 14.10 Seks ja küla
 14.35 Kriminaalne
 15.05 Vaprad ja ilusad
 15.30 Lena, mu elu armastus
 16.25 Armastus vōidab
 17.25 Kirgedetorm
 18.25 Tātte ja Matvere imeline
 ilmareis 19.00 Seitsmesed uudi-
 sed 19.30 Kodu keset linna
 20.00 Kālimehed
 21.00 NCIS kriminalistid
 22.00 Kūmnēsed uudised
 22.20 Muukija
 22.30 Mf Delta Farce
 00.20 Mf Paranoia
 02.10 Mf Rahuhoidja
 03.45 Kālimehed
 04.30 Sūdamehāā: Alisa
 05.15 Seitsmesed uudised

07.10 Indiaanipoiss Yakari*
 07.20 Inami*
 07.45 Kadekops
 08.20 Lastetuba
 08.30 Kas me sellist Eestit taht-
 simegi?
 08.55 Minuscule
 09.00 Ringvaade
 10.05 Batareja
 11.33 ERR uudised
 16.50 Entourage*
 17.15 Smallville
 18.00 Muumioru lood
 18.20 Reis ūmber maailma
 18.30 Lastetuba
 18.45 Teeme Tomiga nukufilmi
 19.00 Ott kosmoses
 19.20 AK (viipekeeles)
 19.30 AK (vk)
 20.00 Ōitsev meri
 22.15 Salatoimikud
 22.35 Jūri Ūdi klubi
 23.55 Siin ja praegu
 01.00 ERR uudised

L 22. okt

07.30 Multifilmid
 08.25 Teeme Tomiga nukufilmi
 08.40 Ott kosmoses
 09.00 Puutepunkt
 09.30 Kōōgikodanikud
 10.00 Sõida maale!
 10.45 Öhne 13 11.15 Pealtnāgija
 12.05 Mida teie arvate?
 13.00 Vabaduselaul. Brainstorm
 13.30 Ainult kōmmē aastat
 13.55 Reis kaamera ja
 kalašnikoviga 14.45 Sensatsioon
 15.15 Smallville* 15.55 Looma-
 suu ei valeta 16.05 Hajameelselt
 abielus 16.35 Pereelu
 17.05 Tähtis aasta 17.35 Taeva-
 sina 18.20 Illusmaa 18.30 AK
 18.40 Armastus loomariigis
 19.35 ehh, uhhuduur
 20.05 Reisile minuga
 20.30 Öhne 13 21.00 AK. Ilm
 21.20 Sport. Sport 21.35 Öpītee
 21.40 Kiirabihaigla
 22.20 Midsomeri mõrvad
 23.55 Tāhelaev
 01.12 ERR uudised

06.10 Täiuslik koduperenaine
 07.10 Reporter
 08.05 Kaks rumalat koera
 08.30 Ajatud muinaslood: Keisri
 uued rõivad 09.00 Kodusaade
 10.00 Kokasaade–Lusikas
 10.45 Hooaeg 11.30 Rooli vōim
 12.00 Subboteja 13.00 Mf Bee-
 thoven läheb Hollywoodi
 15.00 Kalevipojad
 16.00 Peremees otsib perenaist
 17.00 Liiga rikkad piigad
 17.55 Aiadetektiivid
 19.00 Reporter+
 19.35 Pehmed ja karvased
 20.05 Mf Arukas blondiin?!
 22.05 Mf Arukas blondiin 2
 23.55 Mf Mehed mustas
 01.40 Mf Salakaup 03.10 Repor-
 ter+ 03.40 Mf Arukas blondiin?!
 05.15 Elajas 06.00 Vahelevōtja

05.40 Kirgedetorm
 06.30 Kirgedetorm
 07.20 Multifilmid
 09.00 Simpsonid
 09.30 Ootamatult isaks
 10.00 Head isu
 10.30 Tātte ja Matvere imeline
 ilmareis
 11.00 Nurgakivi
 11.30 Naiste maailm
 12.00 Castle
 12.50 Kāttēmaksukontor
 13.50 Tara mitu mina
 14.30 Simpsonid
 15.00 Mf August Rush
 17.10 Glee 18.00 Rahaauk
 19.00 Seitsmesed uudised. Nā-
 dalalōpp 19.30 Mf Tūlikas tita ja
 kolm idooti
 21.25 Kālimehed
 22.25 Mf Juhusuhe
 00.20 Mf Lōksus
 02.15 Mf Operatsioon Hades
 05.15 Seitsmesed uudised. Nā-
 dalalōpp

09.00 Osoon
 09.30 Ajurūnnak
 10.00 OP! 10.30 MI
 10.55 Batareja
 11.25 Arvo Pärt. Neli sūmfoo-
 niat 12.05 Jūri Ūdi klubi
 13.00 Siin ja praegu*
 14.00 Ants Eskola – Olla või
 mitte olla
 15.35 Seitsmesed Coutoure
 16.30 Osoon
 17.00 Hanekarjus
 18.00 Sibulapoiis seiklused
 18.30 Looduselust
 18.55 Tuutu ja Potsu*
 19.05 Tegus Timmu
 19.20 AK (viipekeeles)
 19.30 AK (vk)
 19.45 Eesti nūūdiskunst
 19.55 Tāhelaev
 21.10 Mf Keskpäevane praam
 22.35 Tugitooteater
 23.05 Tartu levimuusikapāevad
 23.44 ERR uudised

P 23. okt

07.30 Multifilmid
 09.10 Prillitoos
 10.00 Tāhelaev. Tunne Kelam
 11.15 Reisile minuga
 11.40 Parim päev maitseela-
 musteks 12.05 Hanekarjus
 13.05 Armastus loomariigis
 14.00 Osoon
 14.30 Loor ja kõrged kantsad
 15.00 Ajalik ja ajatu
 15.30 Puutepunkt
 16.00 Kiirabihaigla*
 16.45 Midsomeri mõrvad*
 18.20 Illusmaa 18.30 AK
 18.45 Ajavaod
 19.15 Kennedyd
 20.00 Allo Allo!
 20.30 ENSV
 21.00 AK: Nādal. Ilm
 21.35 Sport. Sport
 21.56 Ūks lugu
 22.00 Uued trikid
 22.50 Spioonid*
 23.45 Rokiklassika
 00.35 Eesti TOP 7
 01.22 ERR uudised

JÄRJEJUTT

Popipäev

47.

Helve Undo

„Kas meie linnakeses on see kraam siis nii kättesaadav?“
„Kus teie küll elanud olete? Kui ikka väga tahad, ei ole mingit probleemi kraami leidmisega. Ma tean vähemalt paari kuttu, kelle käest võib alati kraami saada, kui vaja.“

See oli üllatus missugune. Keegi ei osanud aimatagi, et Ursula suust midagi niisugust kuulda võiks.

„Mida kuradit! Ma ei saa ikkagi hästi aru, miks te tahate seda kõike ise proovida, ja ei usu neid, kes on proovinud ja oma elu sellega täiesti pekki keeranud!“ See oli jälle Allan. „Ma ei tea, juhtus teist keegi telkust filmi nägema? See oli ühest Narva plikast. Midagi nii vastikut ei olnud ma hulgal ajal näinud.“

Seal üks plika lasi end kaelaveeni süstida. Ise ta seda teha ei saanud ja nii pidid seda tegema ta sõbrad. Jube ilge pilte.

Loomulikult korjasid nad endile kusagilt veel aidsi ka. Täis mäng. Käisid mõned korrad haiglas võõrutamisel, aga sellest polnud mingit tolku. Selles filmis muud ei olnudki kui süstimine ja uue doosi jaoks raha otsimine: kogu elu. Tot sellist saatust küll ei tahaks. Seal hakkas ka kõik pihta süütust proovimisest. Kõik olid algul kindlad, et suudavad igal ajal lõpetada. Üks suutiski, ainult, et elu.“

„Ausalt, kuidas te ikkagi ei karda sõltuvusse sattuda?“ pöördus Simo Raini ja Ursula poole.

„Ostan kraami sõbra käest. Ma ei usu, et sõber mulle midagi sellist annab, millest ma enam vabaneda ei suudaks,“ vastas Ursula.

„Ja sa oled päris kindel, et ta sind ei peta? Võib-olla ta just meelega sokutab sulle midagi sellist, et sa homme kohe kindlasti ta ukse taga kraabid ja uut doosi nõuad. See on ju tema äri,“ arvas Simo.

„See ei ole võimalik, ma ei usu, et hea sõbraga nii tehakse.“

„Aga mina olen kindel, et raha eest tehakse hullematki,“ arvas Allan.

„Tead, arva mida tahad. Mind see ei puuduta. Aga mina arvan, et igatüüli on õigus teha seda, mida ta ise tahab.“

„Siin olen ma küll Ursulaga nõus.“ See oli jälle Rain, kes tükk aega oli vaikides kuulnud Ursula ja poiste vahelist juttu. „Ise te proovinud ei ole ja muudkui jahute. Pead kusagilt kuulnud tarkust täis ja nüüd arvate, et oletegi kõige targemad.“

„Sama võib öelda ka sinu kohta. Arvad, et kui oled proovinud, oled kõva vend. Mina usun endiselt, et on parem end sellest sitast eemal hoida, siis on selgelt jama vähem,“ ütles Allan. „Ja see, et see mind ei puuduta, ei ole ka õige. Kui sa kunagi uimas peaga mu rahakoti ära tõmbad, puudutab see mind vägagi. Sellega tahan ma öelda, et tegelikult puudutab see asi meid kõiki: üks mingi kutt või mutt tahab kaifi saada ja teeb selleks meeleheite hoos ükskõik mida ja süütud inimesed kannatavad.“

„Hea küll, rahune nüüd maha! Me lubame, et jätame täna su rahakoti rahule ja üldse lõpetame selle jutu. Pidotuju lähed nii kaduma,“ ütles Rain. Teised olid temaga nõus.

„Hakkame parem pimesikku mängima,“ tegi Reimo ettepaneku.

„Kuidas sa äkki selle peale tulid. Ma mängisin seda viimati vist lasteaias,“ oli Simo üllatunud.

„Hakkame, hakkame!“ läksid kõik põlema. „Jube vahva oleks. Ausalt, seda pole küll ammu teinud.“

„Kas kellelgi salli on?“ küsis Reimo.

„Oota, ma toon!“ hüppas Mari püsti. „Kuidas seda tegelikult mängitakse? On siin mingid reeglid ka?“ küsis ta tagasi jõudes.

„Meie mängisime viimati nii, et kui oled kellegi kinni püüdnud, pead ära mõistatama, kes see on. Kui sellega hakkama ei saa, oled pimesikk edasi. Kui ära arvad, jääb pimesikkuks see, kelle kinni püüdsid.“

Järgneb

TEATED

MEDITATSIOONIRING

Tel 5346 1329, Irma.

REIKI I koolitus
Haapsalus

Reiki I koolitus sobib inimestele, kes soovivad tervist, head enesetunnet ja tasakaalu nii füüsilisel, emotsionaalsel kui ka vaimusel tasandil.

Koolitus on 22. ja 23. oktoobril kell 10–17 Jaama 14–2, Haapsalu.

Info ja registreerimine tel 515 5780 või info@clavus.eu.

www.clavus.eu

Reikimeister Tiina Pedak

Lahtiste uste päev

Laup, 15. oktoobril kell 11–16 on Cyrillus Kreegi kortermuuseumis lahtiste uste päev.

Viimane võimalus külastada Läänemaalalt pärit helilooja muuseumi.

Sissepääs on tasuta ja kõik on oodatud!

Läänemaa Muuseum

Elektrikatkestus

Elektrivõrgu hoolduse ja remondi tõttu on elektrikatkestus:

17. oktoobril kl 11–12 Lemmiküla AJ;

17. oktoobril kl 14–15 Vinkli AJ (katkestus vihma korral);

18. oktoobril kl 9–16 Majori, Saarevälja, Nakama, Laomäe, Varni, Lambi, Reti, Allikaküla, Altmõisa, Kõrgemäe, Sihi, Buda, Tuuru, Tõnnu, Põgari, Sassi, Järve, Sine, Randma, Nina, Puise, Jaagu, Mati, Kala, Kalaküla, Kiideva, Aasa AJ;

19. oktoobril kl 9–12 Palvela, Viigardi, Kitse AJ;

20.–21. oktoobril kl 9–16 Penijõe AJ;

19. oktoobril kl 9–9.30 ja 21. oktoobril kl 9–9.30 Noti, Nurmsi, Leemeti, Vatlamäe, Tee AJ;

20. oktoobril kl 9–16 ja 21. oktoobril kl 9–16 Rõuste AJ.

Palume vabandust!

Fortum Elekter AS

MSE-NET OÜ ja Haapsalu Rahvaulikool MTÜ

korraldavad navigatsiooni ja kalaseireseadmete koolituse Pusku puhketalus, Ridala vald, Pusku küla. Koolituse sihtühm on kalurid. Kokku toimub kaks ühisulist koolitust kestusega 6 tundi. Registreerida saab ühele koolitusele. Koolitus on tasuta. I koolitus: 21. oktoobril kl 10. II koolitus: 22. oktoobril kell 10.

Osalussoovist palume teada anda hiljemalt 18. oktoobriks, kohtade arv on piiratud.

Info ja registreerimine indrek@mse.ee või telefonil 5623 8506.

HAAPSALU LINNAVALITSUSE TEADE

Detailplaneeringu kehtestamine

Haapsalu Linnavalitsus kehtestas 12.10.2011 istungil korraldusega nr 626 Kuuse t 36 detailplaneeringu.

TEATER

Palun lahkuge lavalt!

Niisugust pealkirja kannab inglise komöödia, mida Komöödiateater oma 10. hooajal esitab, nii et väike juubel seegi. Lugu on iseenesest lihtne: teatritrupp annab etendust, aga siis selgub, et peaosalise naine on üle aisa lõõnud ja ta ise on ka tiiba ripsutanud... Näitemäng jääbki katki ja asutakse isiklike arveid klaarima, kuni lavale astub staarnäitleja Edward. Ta on auru all nagu alati ja arvab, et täna mängitakse hoopis Shakespeare'i ja tema on kuningas Lear. Segadus on suur ja üks koomiline olukord järgneb teisele, kuni lõpuks...

Mängivad Elle Kull, Endrik Kerge, Kadri Adamson, Tarvo Krall, Pille Pürg, Heino Seljamaa, Diana Klas ja Rednar Annus, lavastas Endrik Kerge. Suvel etendus „Palun lahkuge lavalt!“ menukalt lavastaja kodulinnas Haapsalus.

Lihula kultuurimajas neljapäeval, 20. oktoobril kell 19 (tel 477 8191).

Foto: KOMÖÖDIATEATER

SUDOKU

8			6	7			3
7		6		2		4	8
			4		8		
	7						1
		3				9	
	8						3
			2		4		
2	1			8		3	4
3			1		6		5

Eelmise sudoku lahendus

6	1	7	9	3	2	5	8	4
4	3	5	6	1	8	2	9	7
9	2	8	7	5	4	1	6	3
8	4	1	5	9	7	3	2	6
5	9	6	2	4	3	8	7	1
2	7	3	8	6	1	9	4	5
3	6	4	1	2	9	7	5	8
7	5	9	3	8	6	4	1	2
1	8	2	4	7	5	6	3	9

VABA VEERG

Eesnimi võib viidata
kriminaalsetele
kalduvustele

Rootsi Stockholmi kaubanduskõrgkooli uuring näitas, et meeste eesnimed võivad viidata kriminaalsetele kalduvustele. Tegemist on eelkõige mees-tega, kelle nimi lõpeb y-tähega, kirjutab Dagens Nyheter.

Rootsis on juba varem seostatud y-ga lõppevate nimede nagu Ronny, Conny, Benny ja Sonny omanikke keskmisest madalama sotsiaalse staatusega. Rootsis on selle kohta käibel ka vastav termin — Y-sündroom.

„Tõendasime empiirilisel Y-sündroomi olemasolu. Y-mehed on tavaliselt pärit vaesemast elanikkonnast kihist ning keskonnast. Samuti on neid kuritegelikele teele läinute seas keskmisest enam,“ tõdesid oma teadustöös Erik Segerborg ja Mikael Söderström.

Mehed uurisid 26 valla ja linna rahvastikuregistri andmeid kui ka dokumente vanglas karistust kandvate isikute kohta.

VABA VEERG

Eesti «maavärin» ostus
mereväe õppuseks

Live Earthquakes Mapi andmetel tabas 12. oktoobril Eestit 1,9magnituudine maavärin.

Eesti seisimoloogide kinnitusele maavärinat siiski aset ei leidnud, kuigi raputus registreeriti.

Oletatakse, et maavärina sarnase rappumise põhjustas mereväe õppus.

Kui ka oleks tegemist olnud ligi kahe magnituudise maavärinaga, siis sellise võimsusega maavärinat tavaliselt tunda ei ole.

elu24.ee

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval,
neljapäeval ja
laupäeval

Toimetuse address:

Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetus 473 7222, kuulutused ja reklaam 473 7111,
faks 473 7040, e-post info@le.ee Kodulehekülge: www.le.ee

Peatoimetaja Tarmo Üuemaa

Toimetajad Lehte Ilves, Kaire Reiljan, Kaie Ilves

Reklaam reklaam@le.ee

Küljendaja Lauri Oja

Korrektor Heli Tammik

Fotograaf Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtjad Kaja Klettenberg, Helen Viispert

Raamatupidaja Vilma Hõovel

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504 Haapsalu. Tel 473 7222.

Vastutav väljaandja Katrin Pämpuu

Trükitud Printallis

Pangakontod Swedbank 221015678031, SEB 10602002515004

Toimetusel on õigus kirju ja kaastõid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastõid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

TÄNA kl 15.00

Treener Ene Ottokar

Treeningu hind 4.80 €

See on lõbus ja kergete
sammudega rühmatreening.

Ei ole vaja meelde jätta pikki
kombinatsioone.

Muusikat maailma
erinurkadest.

Sobib kõigile.

Tule Zumbasse
ja Ühine Peoga!

Lihula mnt 10, Haapsalu Spordikeskus; tel 5666 6877; www.fitclub.ee

KUULUTUSED

MÜÜK

- **Auto- ja majavõtmete valmistamine, lukkude paigaldus ja müük. Autoraadiod ja kõlarid. Autoalarmid. Rauduksed.** LVL OÜ, Posti 39 (veetorn), tel 473 3247 ja 507 7979.
- Nigula saeveski müüb ehituslikku saematerjali, sisevoodrilauda (kask, lepp), saunalavalauda ja välisvoodrilauda. Saeme teenustööna palki. Tel 472 9121, 502 0531, 502 1792.
- Müüa soodsalt sauna- ja suitsuahjud, kaminad, pliigid, boilerid ja katlad. Tel 505 4355.
- Müüme põranda-, voodri- ja ehituslaudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.
- **Kuiv pakitud küttepuu** (30, 40 ja 50 cm). Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru Farm, www.tg.ee **Kõdusõnnik** (40 l).
- Müüa kuivad pakitud kütteklotid ja kaminapuud ning pakitud turba- ja puidubriketti. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.
- Müüa puidubriketti ja kütteklotse. Tel 501 0753.
- Pakitud turba- ja puidubrikett koos veoga. Tel 507 8754.
- Kütteklotid ja brikett. Tel 506 8501.
- Müüa klaasplastist heitveemahutid ja septikud (2–25 m³) ning lipumastid (6–12 m). Hind soodne, tähtaeg lühike. Veovõimalus! Tel 5815 0150.
- Müüa 50 cm kuivi ja tooreid mitut liiki küttepuid. Vedu müüja kullul. Tel 505 5203.
- Lõhutud küttepuud (lepp ja segapuu 35 eurot/rm, must lepp 38 eurot/rm, kask 44 eurot/rm, poolkuiv lepp 40 eurot/rm, kuiv lepp 44 eurot/rm). Tel 5648 6058.
- Müüa uued täispuitvoodid madratsiga: laius 120, 140, 160; pikkus 200 cm. Hind 175, 180, 185 eurot. Vedu meilt. Tel 5679 3301.
- Müüa lõhutatud märjad küttepuud. **Haab** (mädanikuvaba) 35 eurot/rm. Tel 5394 0403.
- Müüa pakitud puidubriketti ja graanulit koos veoga. Tel 507 8596.
- Müüa lõhutatud küttepuud (lehtpuu 30–60 cm koos veoga). Tel 5608 0549.
- **Lihula Saeveskis toore küttepuu müügikampaania.** Lehtpuu: 50cm — 30 eurot/rm, 30cm — 34 eurot/rm. Vedu Lihula lähiumbruses tasuta, kaugemale 50 senti/km. Müügil kuiv 30 cm lepp 40–l võrgus, hind 2 eurot tk. Tel 5621 9592.
- Müüa lepa voodrilauda (sauna jne) ja el. invavoodi ilma madratsita. Tel 5647 5575.
- Müüa 30- ja 50cm küttepuud (sobib kohe kütteks, leht- ja okaspuu segamini); ühe- ja kolmekohaline kummipaak (mootori paigaldamise võimalus); viiekohaline duralumiiniumist kaater ning 15 hj paadimootor Yamaha. Tel 528 3220.
- Müüa uus keevitusaparaat Telwin 123 (harrastajale) koos lisamaski, klaaside, elektroodide, spray ja vajadusel pikendusjuhtmega, 200 eurot. Tel 5385 1443.

- Müüa uus ülafrees koos kahe freeside komplektiga (harrastajale), 85 eurot. Tel 5385 1443.
- **Mahlapressid ja purustajad.** Komplektid: Korvpress 22 L + el. purustaja, soodushind 599 eurot; pakkpress 50 L + el. purustaja, soodushind 620 eurot. Cider Mill OÜ, tel 5351 6054. www.cidermill.eu
- Müüa hõvel Bosch PHO 1 koos terade ja Biltema metallist käsihõvliga, 80 eurot. Tel 5385 1443.

21. oktoobril kell 11–13 Haapsalu kultuurikeskuses ja kell 15–17 Lihula kultuurimajas
Eesti–Soome jalatsivabriku naturaalnahast sügis- ja talvejalatsite müük.
Talvejalatsid lambavillavoodriga.
Väga soodsad hinnad!

OST

- Ostame virnastatud võsa, raiejäätmeid, saetööstuse jääke (pinud, saepuru, hõvllilaast), kasvavad võsa (kraavide ja teede ääred, võsastunud põllu- ja heinamaad) üle Eesti. Energiavaru OÜ, tel +372 508 0336, info@energiavaru.ee, www.energiavaru.ee.
- **Vanametalli ost Lihulas** Valuste tee 7. **Kohalevedu** töstukaotaga. **Liiva, kruusa, mulja** müük. Vaata hind ja küsi lisa. **www.taebiauto.ee** E-R 9–17.30. **Tel 5684 4145.**
- **Vanametalli ost Pullapää** Läänemaa jäätmejaamas **E-R kl 9–17. Tel 5668 1436. www.feralmet.ee**
- Ostan kivikorjaja UKP-07, võib vajada remonti. Tel 5305 9396.
- Ostame teravilja ja rapsi. Maksame vajadusel sularahas. Tel 5614 9643.
- Ostan vanu maale, postkaarte, münte, nõusid, hõbedat jne. Tel 5829 9810.
- Ostan kadakat. Tasun kohe. Hind hea. Tel 501 1687.

AUTOD

- Müüa Saab 9–5 2,0 turbo (1998. a), hind 1800 eurot. Tel 5676 4867.
- Müüa või vahetada murutraktori vastu väga heas korras VAZ 21063. Autol kehtiv ülevaatus ja kindlustus. Tel 529 7105.
- Müüa sõiduauto Hyundai Getz 1,4 (71 kW, bensiin, helehall, esmarestreerimine 09.2007. a, läbisõit 137 500 km). Auto on tehniliselt korras ja hästi hoitud. Teave tel 508 1185.
- Müüa Ford Transit (diisel, 2,4 l, 1981. a, sõidukorras, tehniline ülevaatus kehtib kuni 08.2012). Hind kokkuleppel. Tel 528 3204.

KINNISVARA

- **Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 518 2706.**

KINNISVARA
Tallinna mnt 1, tel 473 3888, www.kiva.ee
Kinnisvarateenused aastast 1992.
OST-MÜÜK
Tallinna mnt 1, tel 473 3888, 505 8925.

- **OÜ Estest PR** ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.
- **Ostan põllu-, heina- ja metsamaad ning metsaraie. Tel 5394 0403.**
- **Rendile anda tootmis-, müügi-, või sporditegevuseks sobilik ruum suurusega 260 m² aadressil Tallinna mnt 70, Uuemõisa. Teave tel 504 9079.**

- Müüa ahiküttega heas korras 3toal krt Haapsalu Kiltsi tee 6 (53,4 m², 1/2, toad eraldi, avatud köök-elutuba, kelder, kuur, aiamaa). Hind 38 000 eurot. Teave annely.sermat@pindi.ee, tel 513 5163.

- Müüa remonti vajav 4toal krt Paliveres Põllu 4 (62,9 m², 2/3, elutuba läbikäidav, toad eraldi, WC/vannituba koos). Müügiga kiire! Hind 5752 eurot. Teave annely.sermat@pindi.ee, tel 513 5163.

- Müüa 2toal kvaliteetselt remonditud krt Paliveres Raba 5 (42,5 m², 1/3, korteriühistus, mööbli võimalus, vabaneb kiiresti). Hind 9586 eurot. Teave kaie.roos@pindi.ee, tel 517 8676.

- Müüa majakarp Haapsalus Kalda 61 (üp 87,7 m², krunt 658 m²). Hind 50 000 eurot, tingi. Müügiga kiire! Teave annely.sermat@pindi.ee, tel 513 5163.

- Müüa maja Haeska külas Rida-la vallas (üp 65 m², krunt 1909 m², vesi salvkaevust, elekter olemas, vajab remonti). Hind 21 000 eurot. Teave annely.sermat@pindi.ee, tel 513 5163.

- Müüa 2 elamumaakrunti 5 km Haapsalust Ungru lossi läheduses: Haraka 1,38 ha, hind 10 000 eurot, ja Urbase, 1,71 ha, hind 12 000 eurot. Ilus piirkond ja hea asukoht, kommunikatsioonid puuduvad, algatatud detailplaneering, võimalik jagada kruntideks. Teave kaie.roos@pindi.ee, tel 517 8676.

- Müüa 1toal krt Haapsalus Jalaka t (1. korrus). Tel 5637 1066.

- Tellii kinnisvara eksperti hinnang, mida aksepteerivad kõik finantsasutused! Küsi lisa: Evelin Lauri, tel 510 7061, evelin.lauri@uusmaa.ee, www.uusmaa.ee/haapsalu.

- Uus Maa pakkumised: *Kvaliteetne maja Tallinna mnt ääres (üldpind 195 m²). Hind 135 000 eurot. *Suur ja valgusküllane maja Raudtee tänavas (üldpind 226 m², krunt 1340 m²). Väike küttekulu (maaküte). Hind 179 500 eurot. *Imelise vaate ja asukohaga maja Nõmme külas mere ääres. Hoovis suud. Nii maja kui ka saun on uus. Hind 210 000 eurot. *Hubane kamina-ga korter Uuemõisas. Täielikult renoveeritud, 3 tuba ja suur kelder. Hind 36 111 eurot. *Kodune suvila/maja Herjavas. Majas saun

ja kamin. Hind 30 247 eurot. *Privaatne ja korralik suvila Tanskas. Suur hoov ja korrashoitud maja. Hind 60 000 eurot. *Antikstiilis täielikult renoveeritud 1toal korter vanalinnas Karja tänavas. Kõrged laed. Hind 25 900 eurot. *Mereäärne maatükk Noarootsis Einbi külas, 1,3 ha. Hind 13 900 eurot. *Nõva sadam koos kõrvalkinnistuga. Hind 444 000 eurot. Kontakt: Argo Veide, tel 5624 1810, argo@uusmaa.ee, www.uusmaa.ee/argo-veide

- Anda üürile 2toaline möbleeritud korter Haapsalu kesklinnas. Hind 100 eurot + kommunaalmaksed. Teave tel 5619 8626.

TEENUS

- **Matusebüroost**, Kooli 4, E-R 9–15, matuseteenused: auto, puusärgid, ristid, pärjad, kimbud, hauakivid ja –plaadid. Tel 473 7210, 514 6239. Matuseteenused Lihulas tel 5373 0448.

• **Kaev-, planeerimis- ja teleskooplaadurtood.** Sinule sobival ajal. OÜ Videnna, tel 513 5419.

LAENUGRUPP
KIIRLAENUD kohe kätte!
Samas pandivara müük.
T-R 10–18, L 10–15.
Posti 5, Haapsalu,
tel 473 7507, 552 3123.

- Katuseehitus, vihmaveesüsteemide paigaldamine ja vanade majade renoveerimine. Tehtud tööle garantii. Veovõimalus. Tel 5347 7919.

- **Arvutite remont ja hoolitus.** Uued ja kasutatud arvutid, kodulehed, kassasüsteemid, sülearvutite varuosad jpm. Arvutiparandus OÜ, Haapsalu, Lihula mnt 8. E-R 9–18. Avamise puhul palju soodsaid pakkumisi! Tel 473 5000.

- **Piksekaitse, maandus-tööd.** Eramajad, muud hooned. Tel 5667 4254. Margus

- Septikute ja reoveemahutite valmistamine Läänemaal klaasplastist, hinnad soodsad. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

- Aia- ja metsatehnika müük, remont ja varuosad. Saeremont OÜ, Jalaka 1d, Haapsalu. Avatud E-R 9–17, tel 5566 8464.

- Metsaveoauto ootab tööpakkumisi, vajadusel ka materjali ost. Tel 525 1226.

- Sõiduautode kereremont ja muud keevitustööd. Hind kokkuleppel. Tel 5668 7839.

- Veame ära katkised külmikud, pesumasinad, elpliigid, gaasipliidid, boilerid, balloonid ja elektroonikaseadmed ning muu metallisodi üle Läänemaa. Vedu tasuta. Tel 5373 5605.

- Puurkaevude puurimine ja projekteerimine. Tel 504 2999, 521 7415. www.BaltiPuurkaev.ee.

- Restaureerime mööblit, aknaid ja uksi. Ostame vana mööblit. Tel 5664 0922, 502 0109. www.mooblikoi.eu

TÖÖPAKKUMINE

- Otsime kingseppa Haapsalu Kaubamajja. Soovitavalt õmblusoskustega. Huvi korral helistada 502 5868 või 5837 1071.

- OÜ Martna Garaaz otsib rehvi vahetuse hooajaks abilist. Tel 5621 1069.

- Restoran **Soffa** (Posti 1, Haapsalu) võtab tööle koka ja klienditeenindaja. Kontakttel 511 6805, e-post soffaa@soffa.ee.

- Pakun tööd lapsehoidjale (3a kaksikud tüdrukud) Uuemõisas. Tel 526 4680.

- **Müügipartner OÜ** võtab Haapsalu kontorisse aadressil Jaama 15 tööle **telemarketingi konsultante**. Väljaõpe kohapeal. Teave tel 472 5551 või 5556 7829.

- Pakume tööd valtsplekk-korstenate ja katuste valmistajale Soome. Tel 5664 7332.

TÖÖOTSIMINE

- Noor mees (35a) otsib tööd. Oodatud kõik pakkumised. Tel 5677 7321.

- Klienditeenindaja-müüja oskustega ja paberitega 26a naine otsib tööd õhtuti pärast kooli. Tel 5618 5884 pärast kl 16.30.

SOOVIN ÜÜRIDA

- Võtan rendile garaazi Kastani piirkonnas. Tel 5648 1187.

- Soovin üürida ahiküttega krt, majaosa või maja Haapsalus. Kiire. Tel 5647 5712.

- Pere soovib soodsalt üürida maja või 2–3toal krt. Tel 5350 9348. Kiire.

METS

- Ostame paberipuud (kask, mänd, kuusk). Haava-, kase-, männi- ja kuusepalki. Tasu kohe, vedu meilt. Ostame kasvavat

metsa ja metsamaad. Raietööd ja väljavedu. Parim hind Läänemaal. Tel 507 2231, 509 6173.

- Ostame kasvavat metsa ja metsamaterjali. Raie-, kokkuveo- ja veoteenus. Tel 525 1226.

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid.**
Tel 511 0415 ja 517 9866.

Rohuküla puiduterminaal ostab pidevalt metsamaterjali — paberipuut, palki jm (veovõimalus) —, kasvavat metsa ja metsamaad. Abi raiumisel.
Tel 523 7459, e-post eero@laanemetsa.ee

LOOMAD

LOOMAKLIINIK. POOD.
OÜ Haapsalu Vetapteek
Posti 5, tel 473 5566.

- Lepiku Lihatotõustus ostab lihaks kokku lehmi, noorloomi, vasikaid ja lambaid. Info tel 565 2762.

- Ära anda armsad pikakarvalised kassipojad. Praegu on 1,5 kuu vanused, söövad ka kodust toitu ja oskavad liivakastis käia. Tel 5226792. Kristi

- Ostame kokku emiseid lihaks. Lepiku LT, tel 565 2762.

- Ostan pulle vanuses kuni 30 kuud ja lambaid (jäärad, oinad) vanuses kuni 2 aastat. Tel 5608 1779.

MITMESUGUST

- **Kaardid ennustavad**, helista tel **900 1727**, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 eurot/min.

TEATED

Kui tahad matkamisest rohkem teada või pakud inimestele selles vallas teenuseid, siis on matkatreenerite I taseme koolitus just Sulle!

Koolitus on 21.–23. oktoobril Tallinnas Laferme majas Piritä tee 20 (konverentsiruum nr 237).

Reede, 21. oktoober

Kl 15–15.15 Sissejuhatus ja ülevaade toimuvast koolitusest (Raivo Plumer)
Kl 15.15–16.15 Ohutus ja seadusandlus matkamises (Raivo Plumer)
Kl 16.30–17.30 Klienditeenindus
Kl 17.35–20.45 Matkamise alused, I osa (Guido Leibur)

Laupäev, 22. oktoober

Kl 9–10.30 Matkamise alused, II osa (Guido Leibur)
Kl 10.30–12 Grupikäitumise põhijooned (Guido Leibur)
Kl 12–13 Lõuna
Kl 13–15 Orienteerumine matkal — kaart, kompass, GPS (Guido Leibur)
Kl 15–15.15 Kohvipaus
Kl 15.15–17.15 Matkatehnika ja –varustus, I osa (Guido Leibur)
Kl 17.15–17.30 Kohvipaus
Kl 17.30–18.15 Matkade raskusastmete hindamine ja arvestus (Ain Polma)
Kl 18.15–18.30 Kohvipaus
Kl 18.30–20.30 Matka planeerimine ja matkaktatika (Raivo Plumer)

Pühapäev, 23. oktoober

Kl 9–12.30 Matkatehnika ja –varustus
Ruum I: veematkamise, jalgsimatkamise, jalgrattamatkamise, suusamatkamise (Guido Leibur)
Ruum II: mägimatkamise, suusamatkamise (Raivo Plumer)
Kl 12.30–13.15 Lõuna
Kl 13.15–17.15 Matkatehnika praktiline tegevus — toimub välitingimustes (Guido Leibur, Raivo Plumer).

Korraldajad jätvad õiguse vajadusel kavas muudatusi teha. Viibimiseks välitingimustes varustada ennast soojade riiete ning looduses liikumiseks sobilike jalanõudega. Võimalusel kaasa võtta kompass ja GPS. Koolituse maksumus on 110 eurot. Hinnas sisalduvad koolitusmaterjalid. Koolituse läbinud saavad tõendi.

Lisainfo ja registreerimine: kutsekomisjon@matkaliit.ee. Registreerimisel palun teatage oma nimi, organisatsioon, arve saaja nimi ja aadress. Osavõtutasu palume kanda üle pärast arve saamist. Arve tuleb kindlasti tasuda enne koolituse esimest päeva. **Eesti Matkaliit on kantud tulumaksusoodustusega mitetulumusühingute nimekirja.** Registreerimine 19. oktoobrini (kaasa arvatud).

Eesti Matkaliit

Sa andsid, mis sul oli anda. Sa kandsid, mida suutsid kanda. Tööd tehes kulges elutee.

Suure pere isa ja vanaisa

VILLEM LOORENSIT
15.10.1911–16.10.1967

mälestavad
100. sünniaastapäeval ja
44. surma-aastapäeval
lapsed ja lapselapsed.

Maga vaikselt, puhka rahu, südamed on sinuga. Mälestuste päiksekullas jääd sa ikka meiega.

Uinus igavesele unele meie kallise ema, vanaema ja vanavanaema

SELMA JAAKS
6.02.1922–13.10.2011.
Leinavad lapsed peredega

Leinatalitus
Haapsalu metsakalmistu
kabelis 18. oktoobril kell 11.

Su hing jääb helisema linnulaulus.

Südamlik kaastunne
Anu Saarmetsale kalli
ema
surma puhul.
Heakorraüksus ning
Riina ja Jevgeni

Avaldame kaastunnet
Anule, Märdile
ning Ehale

SELMA JAAKSI
kaotuse puhul.

Haapsalu
Linnamajanduse AS

Südamlik kaastunne
Sulle, Sirje Irs, ja
lastele peredega kalli
ema ja vanaema
kaotuse puhul.

Kodumaja rahvas Paliverest

Reakuulutus (kuni 4 rida): Tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus 3,52 eurot (55 kr); autod 3,20 eurot (50 kr), müük, loomad, teenus 2,56 eurot (40 kr); ost, mitmesugust, soovin üürida 2,24 eurot (35 kr); töötamine 1,92 eurot (30 kr). **Kood** 0,64 eurot (10 kr), tööpakkumisel 2,56 eurot (40 kr). **Raamiga kuulutus** 0,93 eurot/cm² (14.50 kr/cm²), logoga 1,02 eurot/cm² (16 kr/cm²), kordus 20% odavam. **Leinakuulutus** 5,75 eurot (90 kr), topeltsuuruses 11,18 eurot (175 kr), surmateade (väike) 5,11 eurot (80 kr), (topeltsuuruses) 6,39 eurot (100 kr). **Õnnitlus** 7,99 eurot (125 kr) ja topeltsuuruses 11,18 eurot (175 kr). **Teated** 0,45 eurot/cm² (7 kr/cm²), kordus 20% odavam. **Raamitud teade** 0,64 eurot/cm² (10.00 kr/cm²), kordus 20% odavam. **Kuhu minna** 0,32 eurot/cm² (5 kr/cm²). **Avatud** E-R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee

KUHU MINNA?

KINO

Haapsalu kultuurikeskuses 16., 17. ja 18. okt kl 19 film „Öuduste öö“. Pilet 2,55 eurot.

MEELELAHUTUS

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11): E-P 12-24. L, 15. okt kl 20 tantsuõhtu, ans Principial. R, 21. okt kl 20 tantsuõhtu, ans Rain Poolen. L, 22. okt kl 20 tantsuõhtu, ans Principial. **Tulekul:** 11. novembril Ivo Linna & Antti Kammitse. 26. novembril ansambel Regatt. Pakume võimalust tähistada perekondlikke sündmusi. **Catering**-teenus. Info tel 506 8652 või bluholm@bluholm.ee

Fra Mare a la carte restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P-N 12-23 ja R, L 12-24. Menüüs maitseelamusi pakkuva Vahemere köök! Kolmapäeviti ja laupäeviti elav muusika! Info tel 472 4605, 503 7289, www.framare.ee

TERVIS JA SPORT

Laine ujula: E-L kl 13-22, P kl 8-22. Hommikujumine iga päev kl 7-8. Infrapunasaun ja vesimasaaživõõd **Hydro jet** ettevalmistusega. Vesiaeroobika E kl 18 ja N kl 19. **Hatha**-jooga T kl 18.15. Teave ja broneerimine tel 472 4414 või e-postiga ujula@laine.ee ning laine.ee.

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13-22 (infrapuna-, soola-, aurusaun, 2 Soome sauna ja

sanaarium). Iga päev kl 19 vesiaeroobika (kuulub Day Spa piletihinna sisse). www.framare.ee

RAAMATUKOGU

Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3), lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud E-R 10-18, L 10-15. Raamatulaenuvõimalus sotsiaalajas (Kastani 7) T 14-17, R 11-14.

Vaata ka www.lib.haapsalu.ee

TEATER

Lihula kultuurimajas 20. okt kl 19 Komöödiateatri lavastus „Palun lahkuge lavalt!“. Pilet 10 eurot, õpilastel ja pensionäridel 8 eurot. Info tel 477 8191.

Haapsalu kultuurikeskuses 20. okt kell 19 Vana Baskini Teatri lavastus „Valedetektor“. Piletid eelmüügis 8 eurot ja 10 eurot kultuurikeskuse valvelaas ja Piletilevis.

NÄITUSED

Haapsalu kunstiklubi galerii (Ehte 4): T-R 11-17, L 11-15. Ülo Telgmaa, Valve Fihlmani, Taimi Ungersoni ja Aide Leit-Lepmetsa maalid ja graafika.

Haapsalu linnagalerii (Posti 3): K-P 12-18. Erki Kasemetsa installatsioon „Lõikuspidu“.

Iloni Imedemaa (Kooli 5): K-P 11-17.

Kuke galerii (Karja 6): Villu Baumanni ja tema õpilaste tööde näitus „Eesti linnade keraamilised

suveniirvõõdmed“.

Kullamaa kultuurimaja galerii: „Aeronautika pioneerid Alexandre Liwentaal, Ulrich Brasche“, Tiina Gilli fotonäitus „Minu Island“.

Lasteraamatukogu (Wiedemanni 11): Juubelinäitus „Siit kümnendist ja seal kümnendist“.

Haapsalu piiskopilinnus: konvendihoonemuseum ja toomkirik avatud ettevalmistusel. Vaata ka www.haapsalulinnus.ee

MUUSEUMID

A. Laikmaa majamuseum: T-L 11-16. Kaie Linroosi maalinäitus „Rännuteede kaleidoskoop“.

Läänemaa muuseum (Kooli 2): K-P 11-16. „Elu võimalikkusest Läänemaal“, „Haapsalu merede ja tuulte vahel“, Mare Iknojani fotonäitus „Rannakivid“, „Haapsalu vanadel fotodel“.

Hanila muuseum: Tellimisel tel 5648 4164.

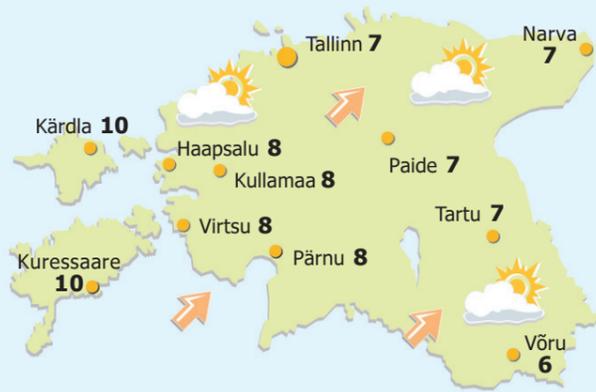
Koela talumuseum: Tellimisel tel 5661 3584, 5393 2922.

Haapsalu rätiku muuseum (Ehte 4): Väljapanek Haapsalu rätiku minevikust ja tänapäevast. Külastamine kokkuleppel. Tel 5660 0383.

Lihula muuseum (Linnuse tee 1): püsiekspositsioon Lihula ja Lõuna-Läänemaa ajaloost. Ettevalmistusel tel 477 8880 või muuseum@lihula.ee.

Noarootsi vallas Saare külas on

ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Vähese ja vahelduva pilvisusega sajuta ilm. Puhub edelatuul 2-7, õhtul rannikul kuni 9 m/s. Sooja tuleb 7 kuni 8 kraadi.

ILM LÄÄNEMAAL

Pühapäev 3°...11°
edelatuul 4-10 (13) m/s

Esmaspäev 5°...12°
edelatuul 6-10 (13) m/s

Teisipäev 4°...11°
edela- ja lõunatuul 5-12 (15) m/s

Kolmapäev 4°...11°
lõuna- ja edelatuul 8-13 (16) m/s

EMHI

KUHU MINNA?

avatud **Lyckholmi mõisamuseum** koos kohvitoaga. K-P 10-18. Rühmadel ette teatada tel 5698 8440, Anu Kari.

Raudteemuuseum (Raudtee 2): K-P kl 11-16. Avatud näitus Eesti raudteede ajaloost. Tere tulemast vaksalisse! www.jaam.ee

Rannarootsi muuseum: T-L 11-16. www.aiboland.ee

ÖNNESOOV

Kallis Külli!

Soovime sul kergelt jalga, nüüd mil teine noorus algab!
Olgu õnne sinu teel, tulgu seda juurde veel!
Önnitlevad vanaema ja onu Priidu Varblast ning Haapsalu noored ja vanad.

KESKLINNA HAMBAKLIINIK

HAMBARAVI
SUUKIRURGIA
IMPLANTAADID
PROTEESIMINE
ORTODONTIA
HAMMASTE GEELVALGENDUS
HAMBKAUNISTUSED

M

+372 551 0426
+372 473 3035
www.mardent.ee

AS Gadox võtab kliente vastu
Haapsalu sotsiaalajas (Kastani 7)
20. oktoobril kell 10-12.
Info ja registreerimine tel 650 1322.

Vastu võtavad proteesimeistrid Guido Amur, Arvo Kelement

Valmistame tallatugesid, tugiortoosid, tugiaparaate (vajalik röntgenülevõte), korsette, müoelektrilisi käeproteese, käe-sääre-reieproteese

Müüme ortopeedilisi jalatseid lastele

Kaasa võtta abivahendi kaart, arsti saatetkiri, HK kaart, pass, pensionitunnistus ja invaliidsustunnistus

AS Gadox
Türi 10c, 11313 Tallinn.
Tel 650 1322
info@gadox.ee
www.gadox.ee

Gadox
ORTOPEEDIAEENISTUS

Garderoobi liuguksed alates 91 eurost

Köögimööbli jooksev meeter alates 320 eurost
(ülemine ja alumine kapp, töötasapind)

Korteri välisüks (täiskomplekt) koos paigaldusega 371 eurot

Välisüks 450 eurot

Haapsalu piires vedu hinnas

Asume Uuemõisa Konsumis. **Dili**

T ja N 14-18, L 10-15. Tel 5648 8159, 5813 4423. www.diliwood.ee

MEILT LEIAD SELLE ÖIGE!
ÖÖS ON ASJU. TULE

OSTUÖÖLE!

15. OKTOOBRIIL ON RANNAROOTSI KESKUS AVATUD SÜDAÖÖNI!

Öösel on ebamaiselt madalad hinnad, toimuvad mängud ja SUUR LOOS, kus loosime välja Rannarootsi kinkekaarte väärtuses 5 x 20 eurot ja 1 x 200 eurot!

Öine kava
21:00 Ostuöö algab!
21:30 Ithaka Maria & Band
22:00 „Ussnaine“ tantsuetendus (võimalus elusaid madusid katsuda ja pildistada!)
22:30 Ithaka Maria & Band
23:00 Võistlusmängud auhindadele!
23:30 SUUR LOOS

Suures loosimises osalemiseks tee 15. oktoobril Rannarootsi keskus vähemalt 10 euro suurune ost, kirjuta kassatsekkile oma andmed ja pista loosikasti. Selleks, et võita, pead loosimise ajal ise kohal olema! Ara maha mag!

RANNAROOTSI OSTUKESKUS

WWW.RANNAROOTSIKESKUS.EE

Valmistu Ostuööks aegsasti. Mine keset päeva magama ja pane äratuskell helisema kell 20.00. Ärka. Mine külma duši alla, seejärel hüppa koosjalu ümber maja või kvartali. Mine uuesti duši alla. Haara kaasa kott ja ostunimekiri ning jaluta Rannarootsi keskusesse.

Ostunimekiri:
Ergutavat jooki
Aiapäkapikk
Heeringaid
Ööpott-müts
Kama
Öökull
Kurki (2 viilu mõlemale silmale)
Kassimotiiviga kandik
1 soe sokk

RANNAROOTSI

SÜGISENE SAAK!

Prillid kuni -80%

Tule saaki korjama!
Parim prillipakkumine Läänemaal on nüüd Instrumentariumi lettidel.

Pakkumine sisaldab: Raamid koos tavaklaasidega + tasuta optomeetri nägemiskontroll!

Hind sisaldab: raamid koos ühevaatelistel õhendamata, pindadeta plastikklaasidega +6,00...6,00 / cül 3,00 ja tasuta optomeetri nägemiskontroll.
Pakkumine kehtib kuni 27.11.2011

Just Sinule sobivad prillid. **instrumentarium**

HAAPSALU, Rannarootsi tee 1, Uuemõisa küla, tel 473 3899 www.instru.ee